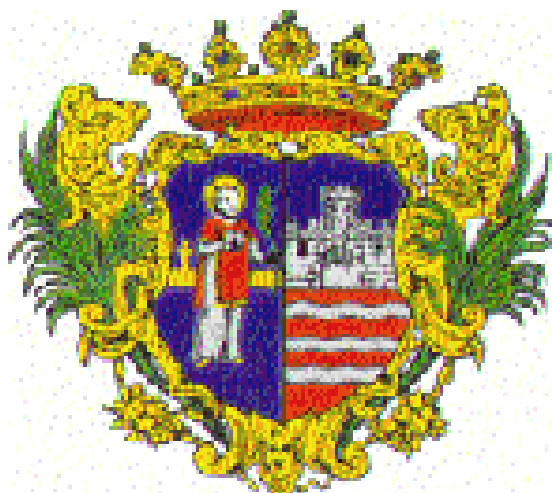

**Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
felülvizsgálata**

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

2005

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	3
II. A város általános helyzetképe	4
II/1. Győr Megyei Jogú Város szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást biztosító intézményhálózatának fejlődése időrendben	8
III. Győr Megyei Jogú Város kötelező szociális szolgáltatási és gyermekjóléti alapellátási és szakellátási feladatai	9
III./1. Kötelező szociális szolgáltatások	9
III./2. Kötelező gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások	12
IV. Pénzbeli és természetbeni ellátások	15
V. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást és gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatokat végző intézmények bemutatása	16
<i>Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény</i>	16
<i>Hajléktalanokat Segítő Szolgálat</i>	21
<i>Családsegítő Szolgálat</i>	23
<i>Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat</i>	26
<i>Anya- Csecsemő és Gyermekotthon</i>	29
<i>Szociális Foglalkoztató</i>	30
<i>Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthona</i>	32
<i>Szent Cirill és Method Alapítvány Gyermekek és Családok Átmeneti Otthona</i>	33
VI. Egyházi és nem állami fenntartású intézmények és civil szervezetek bemutatása	34
<i>VI/1. Egyházi fenntartású szervezetek</i>	35
<i>VI/2. A hátrányos helyzetű csoportok támogatására létrejött civil szervezetek</i>	36
<i>VI/3. Civil kapcsolattartás</i>	44
VII. Szükségletfelmérés	46
VIII. Fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése	54
IX. Jövőkép	64
X. A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata szerkesztő bizottságának tagjai	64
XI. Mellékletek	

I. BEVEZETÉS

A szolgáltatástervezési koncepció Győr város szociális szolgáltatásainak kiépítését és távlati fejlesztését megalapozó tervdokumentum, amely meghatározza a szociális szolgáltatások fejlesztési céljait, a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, valamint információkat biztosít az ágazati és egyéb tervezések szereplői számára.

„A legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, amennyiben legalább két ellátási forma megszervezéséről gondoskodik. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja” (1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 92. § (3) bekezdés)

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2003-ban a 460/2003. (XII.18.) Közgyűlési határozatával elfogadott szolgáltatástervezési koncepciója a következőket tartalmazta:

- a) a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait,
- d) továbbá az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékkal élő személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét,
- e) a fenntartott intézményrendszer struktúráját, szerkezetét, legfontosabb jellemzőit,
- f) a szakosított ellátások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit,
- g) az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának és aktualizálásának koncepcionális alapjai

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának az 502/2004. (XII. 16.) Kgy. sz. határozatával elfogadott Stratégiai Programjával összhangban a szolgáltatástervezési koncepció alapelvei a következők:

- Minőségfejlesztés, szellemi erőforrás fejlesztés (képzési rendszer).
- Ágazati információs rendszer működtetése, szükségletfelmérés.
- A rendelkezésre álló épületállomány szolgáltatási színvonalának fejlesztése, a szociális ellátásra szoruló egyéneket és csoportokat kiszolgáló szociális intézmények kapacitásnövelése.
- A helyi partnerség, a civil szférával való kapcsolat erősítése, pályázatokon való részvétel hatékonyságának fokozása.
- A lakosság - ezen belül kiemelten – a gyermek - és ifjúsági korosztály, továbbá a fiatal családanyák, a magányos idős emberek és az aktív korú férfiak egészségi állapotának javítása megfelelő környezeti feltételek és preventív ellátások biztosításával.
- Az egészségmegőrzés, drogfogyasztás megelőzés érdekében a szabadidő eltöltési és tömegsport lehetőségek körének bővítése, különösen a sűrű beépítésű övezetekben.
- Mivel az időskorú lakosság száma folyamatosan növekszik, fontos, hogy az igényeiket kielégítő szociális szolgáltatások mind mennyiségben, mind minőségben megfeleljenek az elvárásoknak. Ennek megoldása lehetséges új beruházással, a felszabaduló közoktatási intézmények átalakításával, civil szervezettel, egyházakkal történő együttműködéssel.
- A gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásoknak meg kell felelniük a szükségleteknek és a jogszabályi előírásoknak. Ennek megoldásához szükséges a szakmai létszámfejlesztés, a meglévő épületek felújítása, teljes átalakítása, új beruházások indítása.

A koncepció elkészítésének munkafolyamata és az alkalmazott módszerek

A koncepció felülvizsgálata és aktualizálása során nyolc, önállóan működő, interprofesszionális összetételű team jött létre. Az egyes teamek különböző részfeladatokat vállaltak a koncepció struktúrája és módszertana, a város általános helyzetképe, szükségletfelmérés, intézményrendszer monitorozási és fejlesztési lehetőségei, civil szervezetekkel való együttműködés, pénzügyi feltételek, kommunikáció és PR, valamint adminisztrációs feladatok. A teamek összetételükben integrálták az elméleti és gyakorlati szakemberek tudását és ismereteit, valamint hangsúlyt helyeztek a városban főiskolai, egyetemi tanulmányokat folytató hallgatók bevonására.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának legfontosabb módszerei a következők voltak:

- dokumentumelemzés;
- lakossági kérdőív összeállítása, reprezentatív mintavétel, próbalekérdezés, kérdőív véglegesítése és lekérdezése (500 fős mintán, kérdőív lásd mellékletben);
- interjúk és fókuszcsoportok kisebbségi önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek, önkormányzati intézmények, és a szolgáltatást igénybe vevők bevonásával;
- lakosság bevonása a médián keresztül (internet, helyi napilap, helyi televízió és rádió).

II. A város általános helyzetképe

Győr, Magyarország hatodik legnagyobb városa. Megyei jogú város, az ország egyik legdinamikusabban fejlődő megyéjének Győr – Moson - Sopronnak a székhelye. Győr kiváló földrajzi telepítő tényezőkkel rendelkezik. Győr és a térség fővárosai (Bécs, Budapest és Pozsony) gyorsforgalmi, vasúti és vízi közlekedési összeköttetéssel rendelkeznek. A város közelében nemzetközi repülőtér és kikötő is található.

A város történelmébe ágyazottan megtalálhatók azok a momentumok, amelyek szerves folytatásaként Győrt napjaink ipari, közlekedési és kereskedelmi centrumává teszik. A város ugyancsak fontos központi szerepet tölt be az egyházi, egészségügyi, kulturális, oktatási és közigazgatási területen is.

A város ipari és gazdasági szerkezete ma sokrétű, folyamatosan, dinamikusan fejlődik. Ennek során a városban teljes mértékben új termelési szerkezet alakult ki, az egykori több tízezres foglalkoztatottal bíró vállalatok átstrukturálódtak, megszűntek, újjáalakultak. A helyi gazdasági mozgásban érzékelhető problémát jelentett, hogy az alkalmazottak tömegesen veszítették el szociális biztonságukat.

A városban a munkanélküliségi ráta a következőképpen alakult az elmúlt öt évben:

2000	4,7 %
2001	3,8 %
2002	3,7 %
2003	4,1 %
2004	4,6 %

A statisztikai átlag belső tartalma magában foglal egy újabb szerkezetváltozást: a betanított jellegű munkák keletre történő telepítésével a nagyobb hozzáadott értékkel bíró tevékenységek aránya fog növekedni a településen.

A meglévő adatok szerint a képzettség vonatkozásában a munkaerő - a Megyei Munkaügyi Központ tájékoztatása szerint - az országos átlagot jóval meghaladó értékkel rendelkezik. Az iskolai végzettség szerinti megoszlásuk az elmúlt öt év átlagában a következőképpen alakult:

Legfeljebb 8 általánost végzett	28 %
Szakmunkásképzőt és szakiskolát végzett	39 %
Szakközépiskolát, technikumot végzett	18 %
Gimnáziumot végzett	9 %
Felsőfokú végzettségű	6 %

A pályakezdő munkanélküli fiatalok képzésére, átképzésére több lehetőséget biztosít a Megyei Munkaügyi Központ.

A rendszerváltás után a város közigazgatási területén kialakított ipari parkban számos multinacionális cég telepedett le, amelyek jelentősen hozzájárulnak az országos átlagnál magasabb foglalkoztatáshoz. Az országban itt létesült az első innovációs központ. A multinacionális cégek, a különféle gazdasági társaságok, egyéni, illetve társas vállalkozások a meglévő hagyományok tovább folytatásaként gépipari, élelmiszeripari, műanyagipari és építőipari tevékenységet folytatnak. (Jelenleg 7000 társas vállalkozás, 12000 egyéni vállalkozás működik a városban.)

A megváltozott szerkezetű ipari termelésben egyre nagyobb teret nyertek a különféle új iparágak - közülük kiemelkedetten az elektronikai ipar, részesedésük folyamatosan bővül.

Az állandó mozgásban lévő, a struktúraváltásban jelentkező gazdasági változások azonban nemcsak sikert és lehetőséget hoztak a városban működő vállalatok részére. A különböző időpontokban jelentkező, eltérő időtartalmú degressziós hatások negatív helyzetet teremtettek a textilipar, a bőripar, ruházati termékek területén működő vállalatoknál. Közülük több, nagy múltú vállalat megszűnt.

A helyben meglévő gazdasági tevékenységhez a lakosság korszerű igényeinek kielégítéséhez elengedhetetlenül fontos szempont a város infrastrukturális ellátottságának a színvonala. Az országos átlagot meghaladó jellemzőkkel bíró település, út, víz, csatornahálózata jónak mondható, de a minőség „megoszlása” nem egyenletes. (pld. peremkerületek helyzete.) A város hulladékkezelési stratégiájában korszerű, előre mutató lehetőségek teremődtek meg, befejeződéséhez közeledik a Bácsai Szennyvíztisztító Telep építése, szigorú környezetvédelmi szabályozás alá került a Bácsai Égetőmű. Megnyíltak az innovációt segítő állami források, létrejött a regionális innovációs alap, amely a kis és középvállalkozások ilyen tevékenységét hivatott segíteni.

Napjainkban Győr városában virágzó kereskedelmi tevékenység folyik. A helyben megtermelt javak értékesítésén túl a kereskedelem fejlődését segítik elő az elmúlt években épített kereskedelmi központok. A város területén elhelyezett kereskedelmi centrumok, állandó nagy tömegű vásárlóerőt tartanak a település vonzáskörzetében.

Győr nagy múltú diákváros. Az elmúlt 15 évben kiszélesedett az oktatási, nevelési intézmények alapítóinak és fenntartóinak a köre. Az önkormányzat integrációs tevékenységének következtében átalakult az oktatás szerkezete, a városban érvényesül a szabad iskolaválasztás.

Az önkormányzati közoktatási intézmények fajtánként, fenntartónként történő megoszlása a következő:

Önkormányzati Közoktatási Intézmények:

- Óvoda	18 önálló	+ 9 integrált
- Általános iskola	9 önálló	+ 14 integrált
- Középfokú oktatási intézmény	8 önálló	+ 11 vegyes
- Önálló kollégium	1	

Nem önkormányzati közoktatási intézmények:

- Óvoda	4
- Általános iskola	7
- Középfokú oktatási intézmény	9

2005. szeptemberében a gyermek, illetve a tanulólétszám az oktatási intézményekben a következő:

- Óvodások száma összesen	4.118 fő
- Általános iskolások száma összesen	11.038 fő
- Középiskolások száma	14.608 fő

Az országos mércével is jónak mondható oktató-nevelő munkát a különféle tantárgyi, szakmai, kulturális és sport-versenyeken elért győri diáksikerek bizonyítják. A felsőfokú felvételi eredmények rangsorolása szerint Győr iskolái jól megállják a helyüket az országos összehasonlításban.

Győrött három felsőoktatási intézmény működik. A Győri Hittudományi Főiskolán papnevelés és hittantanárok képzése folyik. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karán tanítói diplomát, szociálpedagógusi képzettséget, művelődésszervezői diplomát szerezhetnek a hallgatók.

A Közlekedési és Távközlési Főiskola 1974 óta működött a városunkban, amely 1986-tól felvette a Széchenyi István nevet, megfelelő feltételek kialakítása után pedig 2002. január 1-jétől Széchenyi István Egyetemenként működik. Az egyetem Egészségügyi és Szociális Intézete egészségügyi és szociális szakembereket képez, amellyel jelentősen hozzájárul a városban működő egészségügyi és szociális intézmények szakképzett szakemberellátásának a biztosításához. A győri felsőoktatási intézmények hallgatóinak létszáma megközelíti a 15 ezret.

Győr szellemi, kulturális életét nyomon követhetjük az önkormányzat által fenntartott intézményekben és a speciális szolgáltatásokban, valamint a városra egyre inkább jellemző nagy kulturális rendezvényeken.

A város történetét, fejlődésének szakaszait, tárgyi emlékeit, múzeumok, kiállítások mutatják be az érdeklődőknek. Az állandó kiállítások mellett számos időszakos kiállítás is szerveződik. A város kulturális életének fontos részét képezi az itt található Xantus János Múzeum, a Győri Római Katolikus Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár.

A lakosság közvetlen művelődési lehetőségét szolgálják azok a könyvtárak, amelyek a város egész területén találhatóak.

A város színházszerető polgárainak nagy örömet okoznak a Győri Nemzeti Színház és a Győri Balett, a gyermekeknek a Vaskakas Bábszínház, a zeneszeretőknek pedig a Filharmonikus Zenekar előadásai nyújtanak örömet.

Győr a fesztiválok városa. A Tavaszi Fesztivál, a Magyar Táncfesztivál, a Győri Nyár, a Barokk Nosztalgia Művészeti Fesztiválja, a Téli Fesztivál, a Nemzetközi Grafikai Biennálé és az ötödik éve megrendezett Győri Könyvszalon eseményei messze túljutnak a város határain.

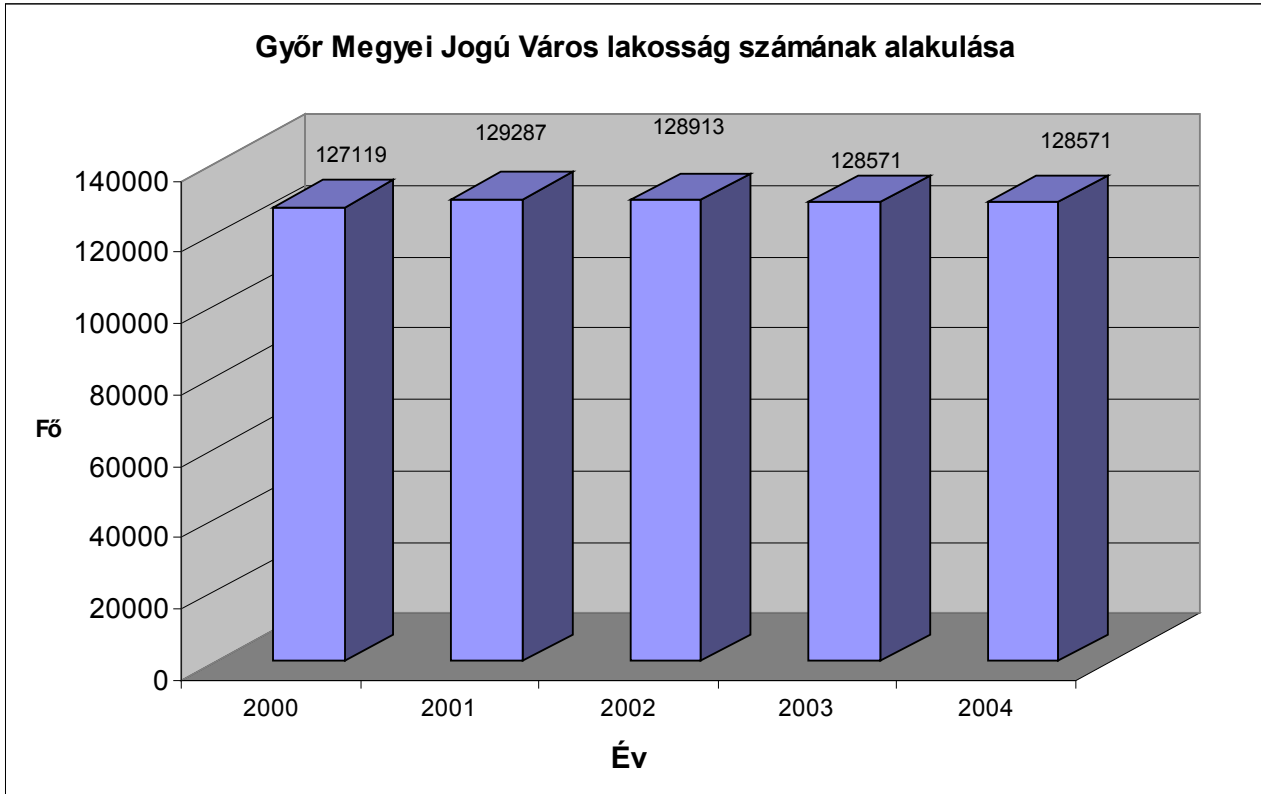
A programok szervezésében jelenős szerepe van a Családi Intézetnek, valamint a Fesztivál- és Rendezvényszervező Irodának.

Győr Város Közgyűlése egyhangúlag fogadta el annak a pályázatnak a koncepcióját, amely célul tűzte ki, hogy 2010-ben Győr legyen Európa Kulturális Fővárosa.

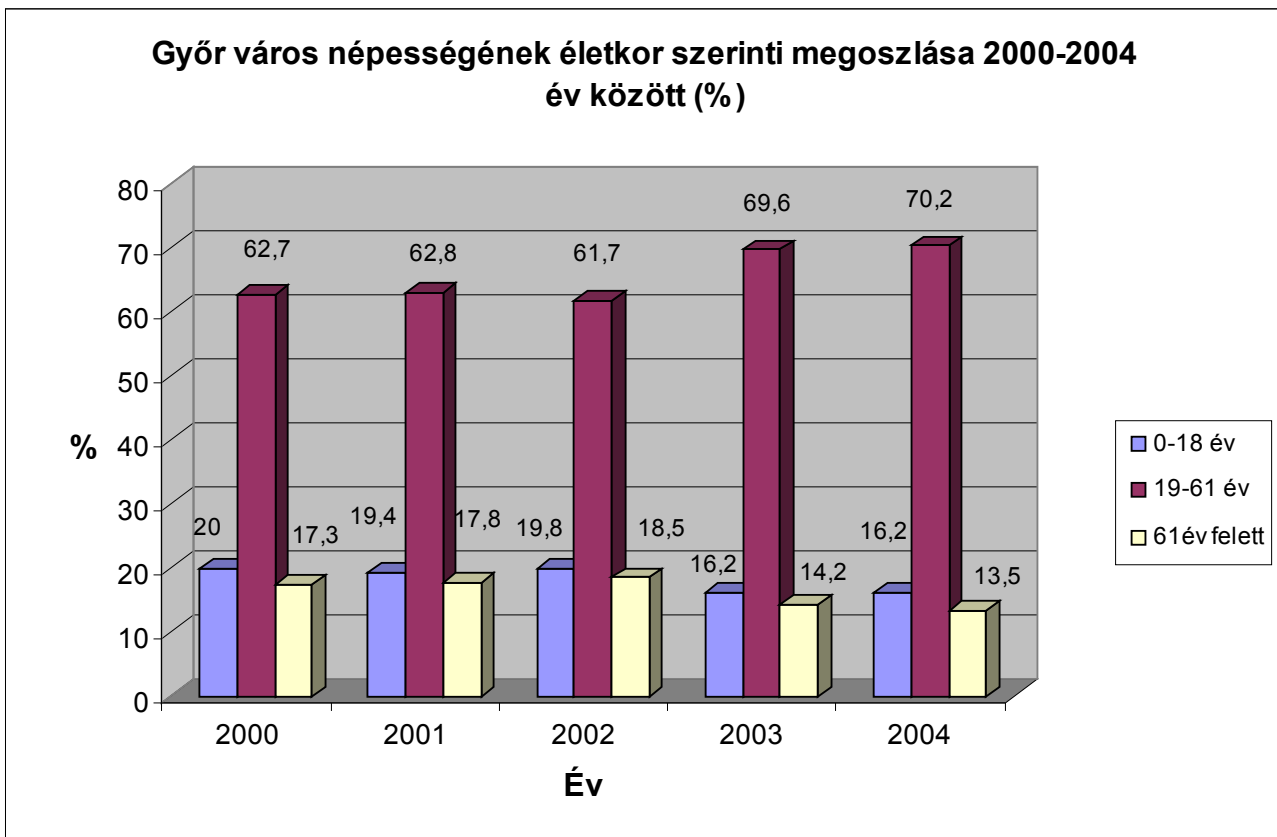
Győr Megyei Jogú Város lakónépessége a KSH adatai szerint 2004. év végén 126.458 fő volt. Az elmúlt 30 évben - a munkaerő tömeges beáramlásával fokozatosan és nagymértékben - nőtt a város lélekszáma.

Mára ez a tendencia megállt, a rendelkezésre álló adatok szerint a településen az elmúlt öt évben a

következésképpen alakult a lakosság száma:

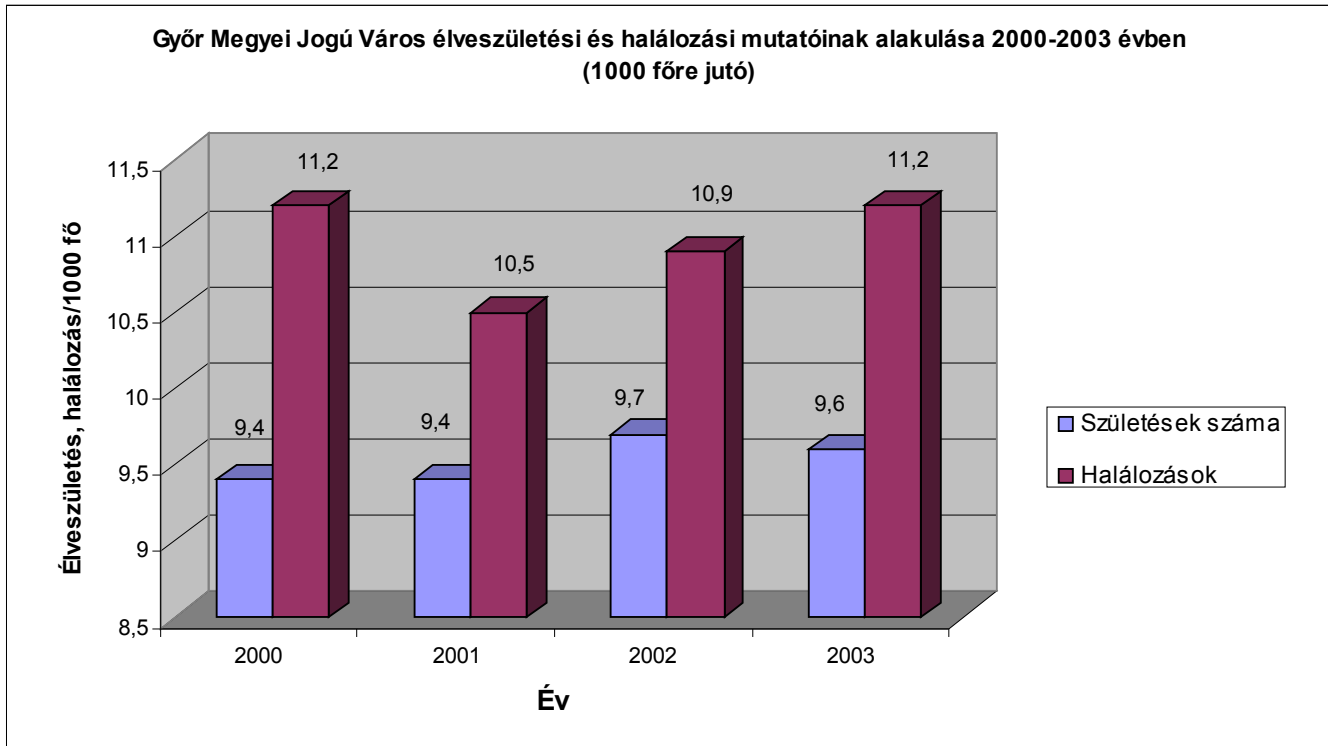

* Megjegyzés: Adatforrás: Győr-Moson-Sopron Megyei Statisztikai Évkönyv (az adott évekre vonatkozóan). Kiadó: KSH

* Megjegyzés: Adatforrás: Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal - Népességnylvántartás

Győr Megyei Jogú Város születési és halálozási adatai a következőképpen alakultak 2000-2004 év között:

* Megjegyzés: Adatforrás: Győr-Moson-Sopron Megyei Statisztikai Évkönyv (az adott évekre vonatkozóan). Kiadó: KSH

Az egészség, az egyén életminőségének és önmegvalósításának alapvető feltétele. Az egészség fejlesztését, megőrzését, helyreállítását az egészségügy eszköztársa csak a szociális ellátórendszerrel, valamint a természet és épített környezetével képes megvalósítani.

Az egészségügyi ellátórendszer biztosítja a járóbetegek, fekvőbetegek, illetve az otthon ápolás működtetését.

Győr város tulajdonában nincs kórház, az egészségügyi ellátórendszer részeként az egészségügyi alapellátást működteti, 24 telephelyen. Az orvosi rendelők felújítása a lakossági szükségletek figyelembe vételével történt, és ennek köszönhetően a rendelők nagy része akadálymentes.

A város lakosságának járóbeteg és a fekvőbeteg-szakellátása a megyei önkormányzat által működtetett intézményben történik. A Petz Aladár Megyei Oktató Kórházban a betegek magas színvonalon nyújtott ellátásban részesülnek. A kórház fejlesztéséhez Győr város anyagi támogatást nyújt.

II/1. Győr Megyei Jogú Város szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást biztosító intézményhálózatának fejlődése időrendben

1952	Jósika úti bölcsőde megnyitása.
1956	Győri Anyás Csecsemőotthon létrehozása.
1968	A szociális ellátórendszer első intézményeként megnyílt a Rózsa Ferenc úti Idősek Klubja.
1969	Megnyílt a város első idősek otthona a Rózsa Ferenc utcában.
1972	Területi Gondozószolgálat megalakulása.
1972-2000	13 Idősek Klubja létesült a város különböző pontjain.
1980	A Kálóczy téri telephelyen Idősek Otthona átadása.
1980	A Területi Gondozószolgálat, az Idősek Klubjai és az Idősek Otthonai integrációjával létrejön az Egyesített Szociális Intézmény.
1982	Szociális Foglalkoztató megalapítása.
1989	Az Egyesített Szociális Intézmény keretén belül elkezd működni az

- Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona.
- 1989 Az Egyesített Szociális Intézményhez integráltan önálló szakmai egységként megalakul a Családsegítő Szolgálat.
- 1991 A Családsegítő Szolgálat tevékenységi körébe beépül a hajléktalanok ellátása.
- 1992 A Családsegítő Szolgálat önálló gazdálkodással és bér gazdálkodással rendelkező költségvetési intézménnyé alakul. Integrált részeként működik az anya- és csecsemő és gyermekotthoni ellátás.
- 1992 Megnyílt a Hajléktalanok Átmeneti Szállása a Győr-likócsi telephelyen.
- 1993 Az Egyesített Szociális Intézmény megnyitja Mohi úti telephelyét, ahol idősek számára otthon nyújtó ellátást működtet.
- 1994 A Családsegítő Szolgálatból való kiválással önálló intézményként folytatja működését a Hajléktalanokat Segítő Szolgálat.
- 1996 A Családsegítő Szolgálatból kiválik az Anya- Csecsemő és Gyermekotthon.
- 1997 A hajléktalan ellátás a Hajléktalanok Rehabilitációs Otthonával és a Hajléktalanok Otthonával bővül.
- 1997 Az Egyesített Szociális Intézményből kivált és önálló intézményként folytatja munkáját az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat.
- 1997 Családsegítő Szolgálat Gyermekjóléti Szolgálatának létrehozása.
- 1997 Az Egyesített Szociális Intézmény keretén belül létrejön az Idősek Átmeneti Gondozóháza.
- 2000 Az Apáca úti telephelyen (volt Rózsa Ferenc út) átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülményeket biztosító Idősek Otthona kezd meg működését.
- 2001 A Családsegítő Szolgálat 5 éves időtartamra módszertani feladatok ellátására kap megbízást.
- 2002 Az Egyesített Szociális Intézmény keretén belül újabb telephellyel bővült az idősek tartós bentlakást nyújtó ellátása a Cuha utcában.
- 2004 Az Egyesített Szociális Intézményen belül létrejött a Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás.
- 2004 Az Egyesített Szociális Intézményhez csatolta a közgyűlés az Egészségügyi Alapellátást, ezzel az intézmény neve Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményre módosult.

III. Győr Megyei Jogú Város kötelező szociális szolgáltatási és gyermekjóléti alapellátási és szakellátási feladatai

III/1. Kötelező szociális szolgáltatások

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az 1993. évi III. törvényben szabályozott szociális szolgáltatások közül a szociális alapszolgáltatások teljes körét köteles biztosítani.

Kötelező szociális alapszolgáltatások

- szociális információs szolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

- közösségi ellátások,

- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás.

A szolgáltatástervezési koncepció készítése óta eltelt időszakban bekövetkezett törvénymódosítás, megnövelte a szakosított ellátási formák közül a kötelezően biztosítandó ellátások számát.

Kötelező szakosított ellátási formák

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények,
- ápolást, gondozást nyújtó idősok otthona,
- lakossági szükségletek alapján meghatározott legalább két további tartós bentlakást biztosító ellátási forma.

Szociális alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére, saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

➤ Szociális információs szolgáltatás

Megfelelő tájékoztatást nyújt az 1993. évi III. törvényben meghatározott, illetve egyéb, a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat igénylők számára az ellátások hozzáférhetőségével és a igénybevételekre vonatkozó hatályokkal kapcsolatban.

➤ Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

➤ Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni :

- a./ azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- b./ azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,
- c./ azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik,
- d./ azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásában.

➤ Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzetek miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

➤ Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban lévő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes

időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

➤ **Közösségi ellátások**

A közösségi ellátás célja a pszichiátriai, vagy a szenvedélybetegek lakókörnyezetben történő gondozása, továbbá gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése.

➤ **Támogató szolgáltatás**

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

➤ **Utcai szociális munka**

Az utcai szociális munka keretében kell biztosítani az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.

➤ **Nappali ellátás**

A nappali ellátás hajléktalan személyek (nappali melegedő) és elsősorban a saját otthonukban élő,

- a./ tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, (idősek klubja)
- b./ a tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg- gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, (szenvedélybetegek illetve pszichiátriai betegek nappali intézménye)
- c./ harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek (fogyatékosok nappali intézménye), részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Szociális szakosított ellátási formák

➤ **Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények**

- a./ időszerűak gondozóháza,
- b./ fogyatékos személyek gondozóháza,
- c./ pszichiátriai betegek átmeneti otthona,
- d./ szenvedélybetegek átmeneti otthona,
- e./ éjjeli menedékhely,
- f./ hajléktalan személyek átmeneti szállása.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével – ideiglenes jelleggel legfeljebb egy éves időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

➤ **Ápolást, gondozást nyújtó idősök otthona**

Elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek ápolását, gondozását végzik, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. Az idősök otthonába az a 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni.

A korábbi években felmerülő lakossági szükségletek alapján létrehozott és önként vállalt feladatként működtetett Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona, illetve Hajléktalanok Otthona

2005. január 1-jétől beépült kötelező feladataink közé.

➤ **Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona**

A rehabilitációs intézmény a bentlakók önálló képességeinek kialakítását, illetve helyreállítását szolgálja.

➤ **Ápolást, gondozást nyújtó Hajléktalanok Otthona**

A hajléktalanok otthonában olyan hajléktalan személy gondozását kell biztosítani, akinek az ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel.

III/2. Kötelező gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az 1997. évi XXXI. törvény alapján a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül az alábbi szolgáltatásokat köteles biztosítani:

Kötelező gyermekjóléti alapellátások

- gyermekjóléti szolgáltatást,
- a gyermekek napközbeni ellátását,
- gyermekek átmeneti gondozását,

A feladatellátáshoz gyermekjóléti központot, bölcsődei ellátást, gyermekek és családok átmeneti otthonát köteles működtetni.

2006. január 1-jétől a gyermekvédelmi törvény 95. §-a alapján a megyei jogú város önkormányzata köteles lesz biztosítani a fentiekén túl az otthon nyújtó ellátást és az utógondozási ellátást is.

➤ **Gyermekjóléti szolgáltatás (Gyermekjóléti Központ)**

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociálisszolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek, eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Gyermekjóléti központnak minősül az a gyermekjóléti szolgálat, amely a fenti feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt:

- utcai szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munkát,
- készenléti szolgálatot.

➤ **Gyermekek napközbeni ellátása (Bölcsőde)**

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

➤ **Gyermekek átmeneti gondozása (Gyermekek és Családok Átmeneti Otthona)**

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti otthonában az a gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

A családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket e miatt el kellene választani szülőjétől.

- Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működik - jelenleg önként vállalt feladatként - **gyermekvédelmi szakellátásként, otthont nyújtó ellátás**, melyet 56 férőhelyes intézményben lát el. Ezen belül 16 férőhelyen kora miatt sajátos szükségletű gyermekek elhelyezését, 40 férőhelyen gyermekotthoni ellátást biztosít.

Kötelezően ellátandó szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások:

Szociális szolgáltatások	biztosított	nem biztosított
Szociális alapszolgáltatások		
Szociális információs szolgáltatás		X
Étkeztetés	x	
Házi segítségnyújtás	x	
Családsegítés	x	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	x	
Közösségi ellátások		X
Támogató Szolgálat		X
Utcai szociális munka		x
Nappali ellátások		
- idősek nappali ellátása	x	
- fogyatékosok nappali ellátása	x	
- pszichiátriai betegek nappali ellátása		x
- szenvedélybetegek nappali ellátása		x
- nappali melegedő	x	
Szakosított ellátások		
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
- időskorúak átmeneti gondozóháza	x	
- fogyatékos személyek		x

Szociális szolgáltatások	biztosított	nem biztosított
átmeneti gondozóháza		
- pszichiátriai betegek átmeneti gondozóháza		x
- szenvedélybetegek átmeneti gondozóháza		x
- éjjeli menedékhely	x	
- hajléktalan személyek átmeneti szállása	x	
Ápolást, gondozást nyújtó intézmények		
- idősek otthona	x	
- hajléktalanok otthona	x	
Rehabilitációs intézmény		
- hajléktalanok rehabilitációs otthona	x	
Gyermekjóléti alapellátások		
- gyermekjóléti szolgáltatás	x	
- gyermekjóléti központ		x
Bölcsőde	x	
Gyermekek átmeneti otthona	x	
Családok átmeneti otthona	x	
Jelenleg nem kötelező feladatok		
Gyermekvédelmi szakellátás		
- otthont nyújtó ellátás	x	
Szociális foglalkoztatás	x	

A 2003-ban készített szolgáltatástervezési koncepcióban szereplő adatokkal való összehasonlításból kitűnik, hogy a hiányzó ellátások megvalósításában előrelépés nem történt. A speciális alapellátási feladatok helyébe lépő, - jelenleg hiányzó – alapszolgáltatási feladatok (közösségi ellátás, támogató szolgálat, utcai szociális munka) megvalósítási határideje 2007. január 1. A jelenleg nem kötelező feladatként biztosított gyermekvédelmi szakellátás, a jogszabály változásából adódóan, 2006. január 1-jétől kötelező feladat, mely alapján a győri illetőségű átmeneti és a tartós nevelt gyermekek otthont nyújtó ellátását és utógondozói ellátását biztosítani kell.

A jogszabályok alapján kötelező, de el nem látott feladatok és megvalósítási határidejük:

- **szociális információs szolgáltatás, (2005. július 01.)**
- **utcai szociális munka, (2007. december 31.)**

- **támogató szolgálat, (2007. december 31.)**
- **közösségi ellátások, (2007. december 31.)**
- **pszichiátriai betegek nappali, illetve átmeneti ellátása, (1993. február 01.)**
- **szenvedélybetegek nappali, illetve átmeneti ellátása, (1993. február 01.)**
- **fogyatékosok átmeneti ellátása, (1993. február 01.)**
- **gyermekjóléti központ, (2005. július 01.)**
- **otthont nyújtó ellátás. (2006. január 01.)**

IV. Pénzbeli és természetbeni ellátások

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 16. § (1) bekezdése szerinti jogköre alapján megalkotott Győr Megyei Jogú Város Közgyűlésének 22/2003. (VI.10.) Ök. rendelete biztosítja a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások jogszabályi hátterét.

Az EU jogharmonizációs feladataiból következően változott a szociális törvény. Ennek következményeként megtörtént az önkormányzati rendelet felülvizsgálata, kiemelt szempontként kezelve a központi jogszabályokkal, az alkotmánybírói határozatokkal az összhang megteremtését, valamint az Unió alapelveknek való megfelelést.

Az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó személyek köre megváltozott, mert a szabályozásból kikerült a „városban életvitelszerűen élő” megszorítás és a „Győrben tartózkodási hellyel rendelkező” kitétel is. A hatályos rendelet a Győr városban lakóhellyel rendelkezőkre vonatkozik.

Győr város Közgyűlése a hatáskörébe tartozó támogatások többségét a polgármesterre ruházta át. A településrészi önkormányzat a területéhez tartozó emberek esetében az átmeneti segély, a temetési segély, a méltányossági közgyógyellátási igazolvány elbírálásában rendelkezik hatáskörrel.

Néhány támogatási formánál a Szociális Bizottság gyakorolja a hatáskört, így a gyógyszer-támogatás, az átmeneti segély, a kamatmentes kölcsön és a halmozottan fogyatékosok átmeneti segélye esetében.

2003. január 1-jétől napjainkig több alkalommal került sor a jogszabályok változtatására, illetve új támogatási forma bevezetésére, így az adósságkezelési szolgáltatásra és a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők egyszeri támogatására.

A szociális törvény meghatározza a kötelező szociális ellátások körét és a jogosultsági feltételeket.

Az önkormányzati rendeletben megtalálható a szociális törvény és a gyermekvédelmi törvény által meghatározott kötelező szociális ellátásokon túl, a városban élők élethelyzetéhez, igényeihez igazodó támogatási formák, így a gyógyszer-támogatás, távhőszolgáltatási díjkompenzáció, halmozottan fogyatékosok átmeneti segélye, kamatmentes kölcsön, rendszeres gyermekvédelmi segély és gyermekétkeztetési támogatás.

A hatályos szociális jogszabályok rendszeres pénzbeli ellátásként biztosítják a lakásfenntartási támogatást, az ápolási díjat, az időskorúak járadékát, a rendszeres szociális segélyt, a gyógyszer-támogatást.

A lakásfenntartási támogatás törvényi szabályozása 2003. évtől többször módosult. A támogatottak száma nem mutat változást. Ez magyarázható azzal, hogy az embereknek a lakásfenntartási költségek befizetése évek óta nehézséget jelent, mely az elmúlt két évben sem mutat pozitív elmozdulást.

Az ápolási díj megállapításánál évről évre emelkedés tapasztalható. A munkanélküliség növekedésével egyre többen igénylik ezt az ellátási formát, míg korábban a dolgozó családtagok összefogásával is megoldották az ápolásra szoruló hozzátartozó gondozását, akár a házi segítségnyújtás igénybevételével is.

Új kezdeményezésként 2005-ben több előadásból álló tájékoztató sorozattal segítettük az ápolási díjon levőket. Ennek keretében hasznosítható ismereteket szerezhettek a szociális támogatások rendszeréről, az otthoni szakápolásról, az ápolók és ápoltak mentálhigiénéjéről, valamint a gyógyászati segédeszközök használatáról.

Az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülők számának kis mértékű emelkedése figyelhető meg. A közcélú foglalkoztatásba 2003-ban 68 főt, 2004-ben 94 főt vontak be.

Megfigyelhető, hogy a kötelezően előírt 30 munkanapos közcélú munkavégzés után ismét bekerülnek az aktívkorúak rendszeres szociális segélyezetttek körébe.

Gyógyszertámogatásban részesülők száma a 2000. évi bevezetése óta folyamatosan emelkedést mutat, egyrészt a közgyógyellátásból való kikerülés, másrészt pedig a gyógyszerek árának gyakori emelkedése miatt.

Nem rendszeres pénzbeli ellátásokhoz tartozik az átmeneti segély, a kamatmentes kölcsön, a temetési segély. Természetbeni ellátásként funkcionál az átmeneti segély, a méltányossági közgyógyellátás, az adósságkezelési szolgáltatás, a távhőszolgáltatási díjkompenzáció, gyermekétkeztetési támogatás.

Az átmeneti szociális segélyezetttek száma az elmúlt években folyamatos csökkenést mutat. A nyugdíjak emelkedésével több idős ember kiesett ebből a támogatási formából. Megfigyelhető az is, hogy a rászorultak inkább a rendszeres támogatásokat veszik igénybe.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számának csökkenését a közgyógyellátásra felírható gyógyszerek szűkítésével lehet magyarázni.

Az adósságkezelési szolgáltatás 2003. évben került bevezetésre, 5 fő 33 e Ft támogatásban részesült. 2004. évben 64 fő volt a támogatottak száma, a felhasznált összeg 3348 e Ft. Egyre többen próbálkoznak a felhalmozódott hátralékokat rendezni az önerő bevonásával, mivel így nagymértékű önkormányzati támogatáshoz juthatnak.

Gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma szinte a felére csökkent 2004. évben, mivel a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő bölcsődés és óvodáskorú gyermekek ingyen étkezhetnek. Az iskoláskorú rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek pedig normatív, 50 %-os kedvezményt kapnak. Az egy főre jutó jövedelmek alapján azonban sok esetben nem jogosultak ezen túlmenően további kedvezményre.

A közigazgatási szolgáltatás minőségének javítása során igényként fogalmazódik meg az egyedi élethelyzetek figyelemmel kísérése és ennek megfelelően a pénzbeli és a természetbeni juttatások odaítélése.

Magyarország 2004. májusában az Egységes Európai Közigazgatási Tér részévé vált, így érdeke, hogy minden állampolgár számára elérhetőek legyenek a minőségi szolgáltatások. Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium 2003. augusztusában pályázatok hirdetett az állampolgárok, ezen belül elsősorban a gyermekes családok szociális ügyintézési feltételei javításának elősegítésére. A minisztérium pályázatán elnyert összegből és az önkormányzat által biztosított támogatásból 2004. évben egy modern ügyfélbarát iroda került kialakításra, mellyel a kisgyermekes családok, fogyatékkal élő személyek szükségleteihez igazodó komfortos szociális ügyintézés feltételei valósultak meg.

V. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást és gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatokat végző intézmények bemutatása

Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény

Az intézmény által biztosított szociális szolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

- idősek nappali ellátása,
- idősek átmeneti gondozása,
- ápolást, gondozást nyújtó idősek otthona,
- fogyatékosok nappali ellátása.

A feladatok szervezése és ellátása érdekében Területi Gondozó Szolgálat, Időskorúak Otthona és Értelmi Fogytékosok Napközi Otthona működik az intézményen belül.

Az intézményhez tartozik Győr Megyei Jogú Város egészségügyi alapellátása és önként vállalt feladatként, mint szakellátás, a fogsabályozás és a fogászati röntgen.

➤ **A Területi Gondozó Szolgálat**

A támogató segítségnyújtás célja annak biztosítása, hogy az idős emberek - saját megszokott lakókörnyezetükben - lehetőség szerint független életet élhessenek mindaddig, amíg ezt kívánják és ez megoldható.

A szolgáltatások biztosítása, szervezése a különböző városrészekben elhelyezkedő hét Gondozási Központ feladata. A gondozási formák igénybevételével történt változásokat az 1. sz. melléklet mutatja be.

A Területi Gondozó Szolgálat által nyújtott szolgáltatások:

- Étkeztetés

A szolgáltatást azok a személyek vehetik igénybe, akik a napi meleg ételhez más módon nem jutnak hozzá. A menüválasztás és a diétás étkezés lehetősége növeli az igénybe vevők komfortérzetét. Az étkezés házhoz szállítása mindazok számára lehetőség, akik erre a szolgáltatásra rászorulnak (2. sz. melléklet).

- Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás személyre szabottan, az igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségleteiben, életkorának élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően segíti az ellátottakat.

A házi segítségnyújtást szakképzett és szakképzetlen főállású gondozónők, társadalmi illetve megbízási szerződéssel foglalkoztatottak végzik. A szolgáltatás gyorsan képes reagálni az indokolt igényekre, feszültségforrást az igényelt maximálisan ki nem elégíthető napi gondozási órák száma jelenti, ami jelenleg napi maximum 2 óra (3. sz. melléklet).

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás két éves múltra tekint vissza. Rövid idő alatt kedvelt ellátási formává vált az idősek körében, hiszen így a saját otthonukban teljes körű biztonságban érzik magukat a szolgáltatást igénybe vevők. Az ügyeletes gondozó a riasztást követően szakszerű ellátást nyújt az idős ember lakásán, testi-, lelki egyensúlyának, egészségének megtartásában (4. sz. melléklet).

A hagyományos életvitel minél további megtartásának, az intézményi elhelyezés kitolódásának egyik lehetséges eszköze a jelzőrendszeres segélykérő készülékek számának növelése.

- Nappali ellátást nyújtó intézmény - idősek klubja

A klubokban az időskorúak kellemes elfoglaltsággal, családias, meghitt légkörben, szellemi frissességüket megőrizve, de igény szerint fizikai elfoglaltságot találva őrizhetik meg aktivitásukat, hasznosságukat. A szakmai program alapelve az egyén független, önálló, aktív életvezetésének biztosítása az idős kor jellegzetességeinek figyelembe vételével (5. sz. melléklet).

- Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, Idősek Átmeneti Gondozóháza

Emberközpontú gondozóházunkban időskorú személyeknek kínálunk lehetőséget családias jellegű környezetben. Hatékony ápolással, gondozással, folyamatos felügyelettel a dolgozók személyre szabottan biztosítják a cselekvési vágy kielégítését, az alkotás lehetőségét, a sikerélmény átélését az ellátottak számára. A családok élhetik a napi életüket azzal a tudattal, hogy idős hozzátartozójuk biztonságos környezetben szakszerű gondozásban részesül (6.sz. melléklet).

➤ **Időskorúak Otthona**

Az intézmény szervezeti keretei között jelenleg 4 időotthoni részleg működik a város különböző részein, amelyekben 234 idős ember elhelyezését tudjuk biztosítani.

A Kálóczy téren 137 idős ember él, az Apáca utcai emelt szintű részlegünk 28 fő elhelyezését teszi lehetővé. Másik két otthonunk a Mohi utcai és a Cuha utcai otthon, az előbbi 25, az utóbbi 44 férőhellyel működik.

Az otthonokban azok az idős emberek várják a biztonságot jelentő gondoskodást, akik önálló életvitelre nem képesek, hozzátartozók hiányában vagy azok elfoglaltsága miatt szorulnak idős otthoni ellátásra. Az idősek otthonában lakók egészségi állapotának javítását, szinten tartását rendszeres orvosi felügyelettel biztosítjuk és szakképzett ápolói team áll a lakók rendelkezésére a nap 24 órájában. Az évek során bővült a szakorvosi ellátások köre, valamint gyógytornász és fizioterápiás asszisztens is segíti a lakók rehabilitációját (7. sz. melléklet).

2001. óta szociális és mentálhigiénés csoport működik az intézményben. A csoport munkájának célja a pszichés gondozási – segítségi feladatok, valamint a mentálhigiénés preventív tevékenység és a szociális munka feladatainak ellátása, valamint az otthonokban élő idős emberek lelki egészségének megőrzése. A csoportban szakképzett mentálhigiénés munkatársak és foglalkoztatás szervezők dolgoznak. A csoport nagy hangsúlyt fektet a mentális és a pszichés egészség megőrzését szolgáló közösségi tevékenységek kiterjesztésére. A foglalkoztatásnál és a programok szervezésénél különös gondot fordítanak az életkori sajátosságok figyelembe vételére, az érdeklődési területekre és a változatosságra.

A programok szervezésének alapja az otthonok lakóinak igénye. A szociális és mentálhigiénés csoport az ápolási teammel szorosan együttműködve, egymás munkáját kiegészítve dolgozik. A Kálóczy téri otthonban az V. emeleten intenzív gondozást biztosító részleg működik. Az osztály működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek kialakítása folyamatosan történik. Erre az osztályra került az egészségi állapota miatt fokozott felügyeletet igénylő 31 lakó, akik intenzívebb ápolás mellett speciális szinten tartó foglalkozásokon vehetnek részt, állapotuknak, betegségüknek (demencia) megfelelő ellátásban részesülhetnek.

➤ **Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona**

Célja a sérültek napi élettevékenységéhez szükséges szokások kialakítása, közösségi tevékenységük szervezése, egészségi állapotuknak megfelelő foglalkoztatása, felkészítése a nagyobb önállóságra. A szinten tartó foglalkozások mellett nagy hangsúlyt fektettünk a kézműves jellegű foglalkozásokra.

A napközi otthonba felvett értelmi sérültek, mozgásukban akadályozottak, illetve halmozottan sérültek létszáma állandó (26-27 fő). Az engedélyezett létszám: 30 fő.

Egyéni megoldások, innovatív kezdeményezések

➤ **Idősek Garzonházában működő ügyeleti ellátás**

A nyugdíjas korú állampolgárok számára Győr városban a Kálóczy téren, a Rónay Jácint úton és a Winter Ernő utcában működik Nyugdíjasok Garzonháza. Ez a lakhatási forma lehetővé teszi az idős embereknek az életvitelük fenntartásához szükséges szolgáltatások helyben történő igénybe vételét. Mintegy 250 időskorú ember él ezekben a garzonlakásokban. Ennek a lakhatási formának a megteremtése minőségi javulást jelent az idősek, életkorukból fakadó gondjainak enyhítésében. A garzonházakban a lakások nővérhívó rendszerrel vannak ellátva, amely veszély esetén azonnali segítség hívására ad lehetőséget.

A fizikai ellátás mellett kiemelt feladat a lelki gondozás. Az ügyeletet ellátó gondozók egészségügyi szakképesítéssel rendelkeznek, így adekvát módon tudnak segítséget nyújtani a 24 órás ügyelet keretében. Az Idősek Garzonházaiban helyi rendeleti szinten szabályozott a szolgáltatások köre és a térítési díjak mértéke. Ennek következtében tervezhetőbbé, nagyobb biztonságot nyújtóvá vált a szakmai munka.

➤ **Integrált Szolgáltató Központ**

Az Idősellátó Centrum kialakítása kísérleti jelleggel pályázati lehetőségek kihasználásával 2004.

szeptember 1-jétől - 2005. május 30-ig tartott, amelyben a cél, Győr városában élő nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek egészségügyi és szociális alap és szakellátásának magas színvonalú koordinálása volt. A szolgáltatások középpontjában a szociális és egészségügyi problémákat önállóan megoldani nem tudó idős emberek álltak. A komplex ellátásnak köszönhetően az idős ember életminőségének javítása, saját otthonában, megszokott életterében töltendő időszak meghosszabbítása valósulhatott meg. A modellkísérletben egy koordinációs munkacsoport lehetővé tette, hogy az idős ember beteg és szociális ellátási szükséglete személyre szabottan, szervezeten és tervezetten kerüljön kielégítésre.

➤ **Generációk egymás közt egymásért projekt**

„Ébredő múlt a jelen értéke” címmel országos projektet indított 2005. évben az intézmény, amelynek célja az idősek és a fiatalok generációja, illetve az idősek egymás közti kapcsolatának erősítése a múlt értékeinek közös felkutatásával, régi események, hagyományok, népszokások bemutatásával, amelyhez az idős emberek tudásuk, tapasztalataik átadásával járultak hozzá, és ahol a fiatalok is aktívan részt vettek a felkínált programokban. A programokon a fiatalok számára lehetőséget teremtettek a személyes tapasztalaton alapuló időskori sajátosságok megismerésére, és az ezekkel szembeni előítéletek leküzdésére. Tapasztalataik szerint az idősek és a fiatalok egyaránt örömmel vettek részt a közös rendezvényeken, megfogalmazták igényüket további hasonló programokra, ezeken való aktív részvételi szándékukat jelezték. Fontos lett számukra egymás megismerése, elfogadása és a jó kapcsolatok kialakítása.

- **Az intenzív gondozást biztosító részleg új terápiás módszer bevezetésére került sor**, állat asszisztált terápia formájában, amely során heti rendszerességgel képzett terápiás kutya látogató program keretében terapeutákkal közösen kereste fel a lakókat.

A terápia a vártnál nagyobb sikert aratott a lakók memóriájának szinten tartásában és fejlesztette a kapcsolatteremtő készségüket. A módszer eredményességének köszönhetően jövőbeni folytatása is indokolt.

A szakemberek nagy hangsúlyt fektetnek a hozzátartozók, a lakók és a dolgozók közötti kapcsolat elmélyítésére. Ennek színterei az év során rendszeresen megszervezett közös programok, amelyek során lehetőség nyílt kötetlen beszélgetésekre, szórakozásra. A számos városi, illetve regionális szinten rendezett programok hozzájárulnak az intézmény széleskörű ismertségéhez, elfogadottságához, az idősek társadalmi integrációjához.

➤ **Egészségügyi alapellátás**

- Háziiorvosi szolgálat

A felnőtt és gyermek háziiorvosok feladatkörébe tartozó gyógyító-megelőző ellátás, háziiorvosi ügyeleti szolgálat.

A felnőtt háziiorvosi és a házi gyermekorvosi szakfeladatot, a központi háziiorvosi ügyeletet feladat-ellátási szerződés keretében teljes mértékben vállalkozók látják el.

- Fogorvosi ellátás

Fogorvosi alapellátás, fogorvosi ügyelet, fogszabályozás, fogászati prevenció, fogászati röntgen.

A fogorvosi alapellátásban – egy kivételével – a praxisokat feladat-ellátási szerződés keretében vállalkozók látják el.

A fogorvosi alapellátás keretében végzett fog és szájbetegség gyógyító-megelőző ellátását segíti a

kiegészítő szolgáltatásként működő fogászati röntgen és a fogsabályozási szakellátás, az önkormányzat által önként vállalt feladatként. A fogászati röntgen három telephelyen, a fogsabályozási szakellátás két telephelyen működik a városban. A telephelyek kialakítása és a rendelési idők a lakossági igényekhez igazodóan kerültek kialakításra. A szakellátási feladatok ellátása egészségügyi ellátási-szerződés keretében, vállalkozási formában történik.

- Védőnői szolgálat

Területi védőnő:

Várandós anyák, 0-6 éves korú gondozottak, oktatási intézményi nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek ellátása (max. 250 fő gondozotti létszám) 16 telephelyen 39 védőnő látja el a feladatokat, amelyek különösképpen:

- nővédelem,
- várandós anyák gondozása,
- 0 – 6 éves gyermekek gondozása,
- tanköteles korú, otthon gondozott gyermekek ellátása,
- családgondozás,
- egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezése, szervezése, megvalósítása.

Iskolai-, ifjúsági védőnő:

A 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző egészségügyi ellátásában való tevékeny részvétel.

Elősegítik az iskolás korú gyermek fejlődését, egészségének védelmét, amely a fizikai jólétet, valamint az érzelmi, értelmi, szociális élet harmóniáját is jelenti. Az iskola egészségügyi ellátás iskolaorvosi és védőnő együttes szolgáltatásából áll, együttműködésükre épül.

- Iskola-egészségügyi szolgálat

Általános feladata: a tanulók megelőző-gyógyító ellátása. Ezen belül fő feladata a megelőzés, folyamatos gondozás, a tanulók egészségi állapotának szűrése, követése, évente törzslapozó szűrővizsgálat (osztályvizsgálat) minden tanulónál (fizikai vizsgálat, testi fejlettség, érzékszervi vizsgálat, - kiegészítve a szükséges szakvizsgálatokkal). Szakképző iskolákban alkalmassági vizsgálatok: előzetes szakmai alkalmassági vizsgálat felvételnél, időszakos alkalmassági vizsgálat minden tanulónál évente, soron kívüli alkalmassági vizsgálat – szükség szerint, nem szakképző iskolákban: minden tanuló évenkénti „törzslapozó szűrővizsgálata”.

Betegellátás és elsősegélynyújtás, életkorhoz kötött és kampányoltások elvégzése, dokumentálása, járványügyi előírások betartásának ellenőrzése. Részvétel az egészséges életmódra nevelésben, egészségmegőrző iskolai programok szervezése.

Az intézmény külső kapcsolatrendszere

Helyi szinten az intézmény kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkezik. A szociális ellátórendszeren kívül szoros kapcsolatban áll az egészségügy és oktatás intézményeivel, önkormányzatokkal, továbbá regionális és országos szinten hasonló feladatokat ellátó szakemberekkel, amelyet a kölcsönös és rendszeres intézménylátogatások is erősítenek.

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat

Az intézmény által biztosított szociális szolgáltatások:

- étkeztetés,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- hajléktalanok átmeneti ellátása,
- hajléktalanok rehabilitációs ellátása,
- ápolást, gondozást nyújtó hajléktalanok otthona,
- téli krízis ellátás.

Az intézmény 270 férőhelyen komplex ellátást működtet. Feladatait integrált intézményi formában látja el. Ennek keretében működteti a népkonyhát, a nappali melegedőt, az éjjeli menedékhelyet, a hajléktalanok átmeneti szállását, a hajléktalanok rehabilitációs otthonát és a hajléktalanok otthonát.

Az intézmény szolgáltatásait a hajléktalanok a saját kérésükre, rászorultságtól függően vehetik igénybe.

Az igénybe vett szolgáltatásért a helyi önkormányzati rendeletben előírt térítési díjat kötelesek fizetni.

A szolgáltatás igénybevételének feltételei:

- hajléktalanság,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- együttműködési készség.

A szakmai tevékenység bonyolult, többszörösen összetett, területileg tagolt, komplex szerveződésben valósul meg, differenciált ellátási és szolgáltatási formák keretén belül. Az intézményben törekszenek az individuális szociális munka végzésére, amely olyan személyi szolgáltatást nyújt, amelyet érzelmi, anyagi vagy jellembeli hibával küzdő, segítségre szoruló egyének, családok a szakképzett szociális munkástól kaphatnak meg. A szolgálatnál az évek folyamán a segítő kapcsolat számos köre alakult ki, így a tanácsadás, szociális ügyintézés, érdekérvényesítés, krízisintervenció, különböző erőforrások biztosítása és mozgósítása az ellátott érdekében.

A szociális munka végzésében elengedhetetlen a mentális gondozás, amely során a mentálhigiénikusok gondoskodnak az intézmény lakóinak mentálhigiénés ellátásáról, mindent elkövetnek a testi-lelki aktivitásuk fenntartása és megőrzése érdekében, figyelembe véve a kliensek életkorát, képességeit, egyéni adottságait, egészségi állapotát és igényeit. A mentálhigiénikusok – hangsúlyozva a személyre szabott bánásmódot – a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében is végzik szakmai munkájukat. Az intézményben nagy jelentőségű és a szakmai eredmények alapját szolgáló, speciális - a hajléktalanság sajátosságának megfelelő segítségi formákat alkalmaznak. Ilyenek az egyéni esetkezelés, a különböző nagy és kiscsoportos foglalkozások, és a foglalkoztatások egyéb formái. A Rehabilitációs Otthonban ellátottak számára védett munkahelyet biztosítanak. Ezen túl az időseknél a fejlesztő vagy szinten tartó foglalkoztatások szükségessége rendkívül indokolt. Különös figyelmet fordítanak a lépcsőzetes kiléptetés megvalósítására, és az utógondozásra is. Az intézmény által ellátottak számára folyamatos orvosi ellátást biztosítanak.

A differenciált tevékenység alapjául szolgáló férőhely megoszlását a 8. sz. melléklet mutatja be.

➤ **Hajléktalanok Otthona**

Az otthon 40 férőhellyel működik. Idős illetve beteg embereknek nyújt ápolást és gondozást. Ide olyan hajléktalan személy vehető fel, akinek ellátása átmeneti szálláshelyen már nem biztosítható. Az ellátás során az otthon gondoskodik az ápolás és gondozás mellett az ellátást igénybe vevő speciális mentálhigiénés ellátásáról is, különös tekintettel az életmódból adódó sajátosságokra. Az otthonban a kihasználtság 99.8% -és 100% közötti tendenciát mutat már a nyitás óta. Az intézménynek ez az a területe, amely nem tudja kielégíteni a jelentkező igényeket, emiatt aránylag magas a várakozók aránya. A

várólistán levők száma 2005. évben a legmagasabb (25 fő). Az ellátottak életkora 37-82 évig tehető. A nemek közötti megoszlásban sincs változás, továbbra is az a jellemző, hogy az ellátottak 1/3- a nő és a 2/3- a férfi. A tapasztalat azt mutatja, hogy ez a férőhelyszám kevés, az erre jelentkező igény lényegesen magasabb, mint a fogadási lehetőség (9. sz. melléklet).

➤ **Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona**

Az otthon 50 férőhellyel működik és azoknak a munkaképes korú, de egészségi, pszichés és szociális állapotában visszafordítható módon károsodott személyeknek nyújt lehetőséget a társadalmi reintegrációra, akik önként vállalják az intézmény rehabilitációs programjában való együttműködést. Fő cél az önálló életvezetés visszaállítása, illetve kialakítása. A Rehabilitációs Otthon kapacitás kihasználtsága nem teljes mértékű. Ennek fő oka, hogy a halmozott (egészségi, pszichés, szociális) problémákkal küzdő embereket nehéz és hosszú folyamat felkészíteni arra, hogy a személyre szabott rehabilitációs programok végrehajtásában teljesen együttműködni tudó és akaró legyen. Ez a tendencia az előző évekre is jellemző volt, bár elmondható, hogy ennek a kitartó munkának az eredményeként a kihasználtság folyamatosan javulást mutat.

A kihasználtságnál nem elsősorban a létszámbeli adatokra gondolunk, hanem arra, hogy az említett előgondozói munka jó minősége alapján, olyan klienskör kerül az otthonba, akiknél gyakoribb a reintegráció, így nagyobb a fluktuáció is . Ezért az otthon kihasználtsága 96 % -os.

Az ellátottak nemenkénti megoszlásban nincs változás, továbbra is az a jellemző, hogy az ellátottak 1/3- a nő és a 2/3- a férfi. Az itt ellátottak a munkaképes korosztályhoz tartoznak, de azon belül is a legjellemzőbb korcsoport a 36-55 évesek csoportja.

➤ **Hajléktalanok Átmeneti Szállása**

A törvényi szabályozás szerint 150 fő részére biztosít ellátást az alapvető szükségletek kielégítésére, valamint az itt dolgozók egyéni és csoportos formában szociális és mentális gondozást nyújtanak az ellátottainknak.

A szálló az elmúlt évek során egész évben 100%-os kihasználtsággal működött. Jellemző, hogy a férőhelyek száma a kritikus évszakokban inkább kevésnek bizonyul. Győr és környékének területén egyre több olyan ellátást igénylő jelenik meg, akiket ápolási szükségleteik miatt a szálló nem képes ellátni, ellátásukhoz ápolási otthon szükséges.

➤ **Éjjeli Menedékhely**

30 férőhelyen szállást biztosít menhely jelleggel azon személyek részére, akik lakással nem rendelkeznek. Folyamatosan 100 %-os kihasználtsággal működik. Ezen ellátásban is fontos szerepe van a mentálhigiénés munkának, az ellátott továbbléptetése érdekében.

➤ **Népkonyha**

Az étkeztetést igénybe vevők számára gyakran életmentő funkciót tölt be. A jelenlegi kapacitás (70 adag) megfelel az átlagosan jelentkező igényeknek.

➤ **Nappali melegedő**

A szolgáltatást igénybe vevők létfenntartásának biztosítása érdekében a melegedőben folyamatos mentálhigiénés és szociális segítés folyik tanácsadással, ügyintézással.

➤ **Időszakos férőhelyek**

A folyamatosan működő ellátórendszer, a téli kritikus időszakban 2003-tól 60 férőhelyes krízis ellátással egészítik ki.

Létszám és képesítési adatok

Az intézmény 62 fővel, illetve a téli krízis ellátással együtt 68 fővel dolgozik. 2004. évig az intézményt az ellátás specifikumai és a szakképzett munkaerő hiánya miatt nagy fluktuáció jellemezte. Ez a mozgás 2004 – 2005. évben stagnáló tendenciát mutatott. Ebben jelentős szereppel bír az, hogy a 2003-ban felvételre került szociális munkások megtalálták a helyüket az intézményben, jól beilleszkedtek és mára már közülük vezető beosztásban is tevékenykednek. Tehát a létszám és képesítési adataiban az előző évekhez viszonyítva pozitív változás tapasztalható.

Egyéni megoldások, innovatív kezdeményezések

- Mindenki Karácsonya: Minden év december 24-én de. 11 órakor az intézmény által működtetett Nappali Melegedőben, a városban lévő szegény, velük kapcsolatban lévő személyek részére szervezett Karácsonyi Ünnepség.
- Hajléktalanok Éjszakája: Elmúlt években kialakult hagyomány szerint november 2., 3. hetében, egy éjszakára kiterjedő, civilekkel szervezett közös program.
- Ruhabörzék: Az intézménynek felajánlott használt ruhák továbbosztása a város különböző részein.
- Acapella Kórus A hajléktalanokból szerveződött kórus több alkalommal szerepelt különböző civil megmozdulásokon.
- Bútoradományok fogadása: A lakosság által felajánlott bútorok összegyűjtése, továbbosztása.

Az intézmény külső kapcsolatrendszere

Az intézmény rendszeresen együttműködik a város szociális és egészségügyi intézményeivel, továbbá a civil szervezetekkel, valamint a lakossággal. Abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy az intézmény vezetője a szakmai ágazatban (HAJSZOLT) országos elnöki munkát is ellát, valamint az intézményhez kötődik ugyanennek a szerveződésnek a regionális elnöki feladata is. Szintén az intézményhez köthető a Magyar Szegénységellenes Hálózat regionális koordinátori szerepköre is. Ezeknek köszönhetően külső kapcsolatok nem csak városi szinten mondhatók jónak és aktívnak, hanem regionális és országos szinten is. A szakmai képzésben jelentős a kapcsolat a Széchenyi István Egyetem Szociális Munkás Tanszékével. A hajléktalanok városi szintű ellátásában jelentős együttműködés alakult ki 2004. évtől a regionális diszpécser szolgálattal és a Segítőház Alapítvánnyal, amely 2005. évtől az utcai szociális munkát is ellátja.

Családsegítő Szolgálat

A Családsegítő Szolgálat személyes gondoskodást nyújtó humán szolgáltató intézmény, ahol a szociális munka eszközeinek és módszereinek a felhasználásával általános és speciális szolgáltatást nyújt a működési területén élő lakosság számára (10. sz. melléklet).

Kiemelt szerepe van a családok, egyének működőképességének megőrzésében, erősítésében. Támogatja a családokat, egyéneket a külső és belső kapcsolati rendszerében. Segíti a hozzá fordulókat érdekeik érvényesítésében, a konfliktuskezelő képességük, problémamegoldó képességük fejlődésében, hogy tudjanak élni a számukra elérhető erőforrásokkal.

A szolgálat közvetít a hozzáfordulók és a szakellátást nyújtó intézmények között. E tevékenység alapja az együttműködés, a koordináció.

Általános segítő munka keretében:

Információ szolgáltatást, tájékoztatást nyújt és ügyintézkést végez a szociális, társadalombiztosítási, családtámogatási, személyes szociális szolgáltatások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás feltételeiről, módjáról.

Tanácsadást biztosít:

Szociális, életvezetési és mentálhigiénés ügyekben.

Természetheni juttatásként:

Lakossági felajánlásokat fogad és azokat eljuttatja a szolgáltatást igénybevevőikhez.

A segítő munka legfontosabb tevékenysége: a szolgáltatást igénybevevő és a családgondozó között létrejövő szerződés alapján meghatározott időkeretek között történő segítő folyamat. Olyan interaktív tevékenység, mely egyéneknek, családoknak nyújt segítséget ahhoz, hogy a környezetükkel való konfliktusok, feszült helyzetük megoldása a belső és külső erőforrások felhasználásával lehetővé váljon.

A Családsegítő Szolgálat ezen feladatokon túlmenően, pszichológiai, jogi tanácsadást működtet. A kialakult krízishelyzet megszüntetése érdekében krízis intervenciót végez.

A közösségi szociális munka keretében speciális segítő szolgáltatást nyújt, illetve megszervezésében közreműködik.

A szolgáltatások igénybevételenek módja történhet: önkéntesen és kötelező együttműködés keretében.

A Családsegítő Központok kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekes családokra a prevenciós munka részeként. Fontos feladat a családdal való komplex foglalkozás. Cél, a gyermekek hátrányos helyzetből való kilépési esélyeinek növelése.

Az intézményen belül a lakossági igényekre reagálva két speciális szolgáltatás működik:

- az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők részére biztosít tanácsadást a szolgálat keretében működő Adósságkezelési Tanácsadás,
- a HID Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda fiatal felnőttek számára a korosztályi igényeket is kielégítő tanácsadást és információszolgáltatást nyújt.

A Szolgálat központjaiban rendszeresen jelen vannak gyakorlati képzésen a különböző főiskolák, egyetemek hallgatói, tereptanári feladatokat látnak el a szolgálat családsegítői.

A szakmai munka színvonalát a jogszabályban előírt továbbképzések, szakmai műhelyek biztosítják.

2004. szeptemberétől a családsegítés területén a regionális módszertani feladatok ellátásában a megyék felosztása megváltozott. A változások következtében a győri módszertani központ neve, Nyugat-Dunántúli Regionális Módszertani Központ lett, ellátva Győr-Moson-Sopron, Zala és Vas megye területét. A Módszertani Csoport a régióban megjelenő problémákra, felvetésekre ad segítséget különösen az alábbiakkal:

- a személyes konzultációk, tanácsadások, illetve nagyobb létszámú szakmai konzultációk, tapasztalatszerések,
- szakmai napok,
- regionális szintű akkreditált konferenciák és akkreditált szakmai műhelyek,
- igény szerinti továbbképzések helyi megszervezése,
- információs anyagok, Hírlevelek (szakmai hírújságok) kiadása.

A módszertani csoport által folyamatosan biztosított, a gyakorlati munka segítését célzó szolgáltatások:

- esetmegbeszélő csoportfoglalkozások,
- közösségi munka a gyakorlatban elnevezésű csoportfoglalkozások, (melyek igény szerint a megyékben, kihelyezett helyszínnel is működhetnek).

A regionális munka mellett Győr városában, a Családsegítő Szolgálat munkatársaival összefogva dolgoztak ki és szerveztek prevenciós programokat nehéz szociális helyzetben, vagy speciális élethelyzetben élő családok számára.

A Családsegítő Szolgálat keretében önálló szakmai egységként működik a **Gyermekjóléti Szolgálat**, melynek feladata a gyerekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyhelyzet megszüntetése és a családból kiemelt gyermek visszahelyezése. A veszélyeztetettség megelőzése érdekében jelzőrendszert működtetnek. A beérkezett jelzések alapján, amennyiben tényleges veszélyeztetésről van szó, az alapellátás keretében gondozzák a családot, mely során fontos a család aktivitására, együttműködésére épített problémakezelés.

Folyamatosan növekszik a szolgálatot önkéntesen megkeresők száma is. Jelentősen megnőtt az igény a családi konfliktusok (válás, kapcsolattartás stb.) okozta problémákban való közreműködésre. Lehetőség van a szolgálatnál a mediáció igénybevételére.

Megnőtt az utóbbi egy-két évben családon belüli erőszak miatti ügyek száma.

A családok a szolgálatnál ingyenes jogi és pszichológiai tanácsadást is igénybe vehetnek problémájuk megoldása érdekében.

Fontos és kiemelt feladat a szabálysértést, bűncselekményt elkövetett gyermekekkel való foglalkozás, a további bűncselekmények elkövetésének megelőzése érdekében.

A szakellátásban levő gyermekek családba történő visszahelyezésének segítése a szolgálat egyik legnehezebb és legkevesebb eredményt mutató feladata, főként azokban az esetekben, ahol a szülők életvitеле indokolta a gyermek családból történő kiemelését.

Az alapfeladatokon túl – pályázati forrásból – kórházi szociális munkát végez az intézmény, melynek során új gyermekek és családok kerülnek a látókörbe.

Prevenációs céllal két csoportot működtetnek. Az a cél, hogy a gyermekek számára bemutassák a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeit.

Egyéni megoldások, innovatív kezdeményezések

- Az országos Sure Start (Biztos kezdet) program, melyben a Családsegítő Szolgálat is részt vesz, mint az öt mintahely egyike. Célja a gyermekszegénység következményeinek megelőzése céljából a „deprivációs ciklus” megtörése. A program civil szervezetekkel együttműködve valósul meg.

- A nem szakirányú felsőoktatási intézményekben tanulók számára lehetőséget biztosítanak önkéntes munka végzésére.

- Harmónika Klub: a foglalkozásokat a problémát hordozó családoknál tartják. A saját környezetükben könnyebben megnyílnak és engedik be a kívülről, esetleg más családoktól érkező segítséget.

Az intézmény külső kapcsolatai

A Gyermekjóléti Szolgálat működése folyamán szoros kapcsolatban áll a gyermekvédelemben érintett szervekkel, személyekkel. Gyermekvédelmi kerekasztalt működtet, ahol a jelzőrendszer tagjaival havi rendszerességgel találkoznak.

Az oktatási-nevelési intézmények gyermekvédelmi feladatokat ellátó ifjúságvédelmi felelőseivel folyamatos a kapcsolattartás és rendszeres megbeszéléseket szerveznek.

A Családsegítő Szolgálat is és a Gyermekjóléti Szolgálat is fontos lehetőségnek tartja a civil szervezetekkel történő együttműködés minél szélesebb körben történő kiaknázását. A Nyugat-dunántúli Regionális Módszertani Központ delegáltjaként a Módszertani Központ vezetője tagja a Nyugat-dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanácsnak.

Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat

Az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Alapító Okiratában foglalt tevékenységeit a város 13 bölcsődéje útján látja el, 580 férőhelyen (11. sz. melléklet).

Az intézmény alapfeladata

A családban élő 3 éven aluli gyermekek nappali felügyelete, gondozása, szükségleteinek kielégítése, nevelése, foglalkoztatása, étkeztetése, harmonikus testi és szellemi fejlődésének elősegítése az életkori, és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A 6 éven aluli sajátos nevelést igénylő (fogyatékos) gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú ellátása, fejlesztő felkészítése.

A fogyatékos gyermekek ellátásának két formája van:

Teljes integráció:

Több bölcsődében teljes integrációban az egészséges csoportban 1-2 fokozott gondoskodást igénylő kisgyermek van elhelyezve.

Részleges integráció: (Türr I. úti bölcsődében)

Az egyik csoportban egészséges, másik csoportban fogyatékos gyermekek vannak elhelyezve és a nap egy bizonyos szakaszában közösen, együtt játszanak.

E feladathoz segítő szakemberek segítségét is igénybe veszik (gyógypedagógusok, gyógytornász).

Alapellátáson túli családi nevelést támogató szolgáltatások:

A bölcsőde, alapfeladatán túl családi nevelést segítő külön szolgáltatásokat (játszóház, időszakos gyermekfelügyelet) működtet, térítési díj ellenében.

A külön szolgáltatásokat a gyermek hat éves koráig lehet igénybe venni.

Játszócsoport:

A játszócsoportban szakképzett gondozónő segítségével gyermekfelügyeletet, vagy gyermek és szülő részére együttes játéklehetőséget biztosítanak. (Kodály, Örkény úti bölcsődékben).

Időszakos gyermekfelügyelet:

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátást nyújtanak az e célra létrehozott játszócsoportban, vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein. (Kígyó úti bölcsőde).

Módszertani feladatok segítése

A Nyugat-dunántúli Regionális Módszertani Bölcsőde felkérésére a Kodály Zoltán úti bölcsőde módszertani feladatokat segítő bölcsődeként működik, amelynek keretében oktatási, továbbképzési, koordinációs, és szervezési feladatokat is ellát az alapfeladatain túl. Ez a bölcsőde gyakorlóterületként működik szakiskolák, a szociális munkás képzés, valamint a bölcsődébe felvett új dolgozók számára.

Az intézményi létszám, képesítési adatok

Az intézményi létszám 257 fő, amelyből 240 főállású és 17 részállású dolgozó van.

A szakmai munkát, a gyermekek gondozását, nevelését 129 gondozónő látja el.

A szakképzettségi arány: 97 %-os.

A bölcsődevezetőkön kívül a szakmai munkát 1 fő szaktanácsadó segíti.

Szakmai munka bemutatása

A bölcsődei gondozás-nevelés célja

- A kisgyermek sokoldalú, egészséges, harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Egészségnevelés, egészségmegőrzés, prevenció.
- Testi-szellemi, érzelmi fejlődésük támogatása, szocializáció.
- Humánus, „másságot” toleráló, egymást elfogadó pozitív magatartásforma kialakítása, fejlesztése.

A családdal együttműködve az elemi szokások, viszonyulások kialakítása, megerősítése.

A családok segítése a gyermeknevelésben, mivel a bölcsődei gondozás-nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Alapvető, hogy minden gyermek egyéni fejlődésének, biológiai szükségleteinek, érési folyamatának megfelelő, személyre szóló ellátást kapjon.

Ehhez igazodnak a gondozás-nevelés alapelvei, az elvégzendő feladatok, módszerek, eszközök és feltételek.

A bölcsőde szakmai működésének kiemelt tartalmi elemei

➤ ”Saját gondozónő” – rendszer

Az a szervezeti forma, mely szerint a gondozónő fokozottan felelős a csoport egy részéért, és minden gyermeknek van „saját” gondozónője.

A gondozónő az úgynevezett ölelkezési időben (az az időszak, amikor gondozási egységként mind a négy gondozónő jelen van), idejét elsősorban a „saját” gyerekei gondozására, nevelésére fordítja. Több figyelem jut minden gyerekre, jobban számon tarthatók a gyermekek egyéni igényei, problémái, szokásai.

➤ Személyi állandóság

A „saját gondozónő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a gondozónője, felmenőrendszerben.

➤ Bölcsődei napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

➤ A bölcsőde és a család szoros kapcsolata

A bölcsőde a családi neveléssel együtt, azt jól kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés.

Alapvető fontosságú a korrekt, lényegre törő, folyamatos tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, viselkedéséről, egészségéről.

➤ Családlátogatás

Célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetében való megismerése.

➤ Beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás során a kis gyermek és a gondozónő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. Ez jelentősen megkönnyíti beilleszkedését a bölcsődei közösségbe és csökkenti az adaptáció során fellépő nehézségeket. Ideje kb. 2 hét, de ez igény szerint lehet változó.

A bölcsődei ellátás fejlődése, változása

A bölcsődei ellátás az elmúlt időszakban jelentős változásokon ment át. A társadalmi (szülői) igények változását követve rugalmasan alkalmazkodott és alkalmazkodik az újabb és újabb elvárásokhoz. Ez megmutatkozik a bölcsőde nyitottságában, a bölcsődei élet megszervezésében, a napirend alakításában, a gondozási-nevelési folyamatokban.

A gondozási folyamatok mellett egyre nagyobb szerepet kap a nevelés. A „gyermekmegőrzés” már a múlté, a gyermekekkel való szervezett és tudatos, korosztályuknak megfelelő játékos foglalkozások merőben más megítélés alá helyezik a szülők szemében is a bölcsődét.

A felnőtt segítségével folytatott közös, örömteli játék e korosztály fő tevékenysége. Segít a világ megismerésében, befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi, és szociális fejlődést.

Az alkotó játékok, a vers-mese, az ének-zene, a bábjáték, a játékos torna, az egészséges életmódra nevelés (fogmosás, gyümölcsnapok), a hagyományörzés-ünnepek szerepelnek az elmúlt években bevezetett új módszertani játéktevékenységek között, amelyek a korábban alkalmazott „szabad” játékot kiegészítették, ezzel tartalmasabbá tették a gyermekek számára a bölcsődében eltöltött időt.

A gyermekszobák belső elrendezését is jobban a gyermekek szükségleteihez alakítottuk. A szerepjátékokhoz a bútorzat megfelelő elhelyezése, hangszerek, bábok elhelyezése mind barátságosabbá varázsolták a bölcsőde helyiségeit. A gyermekek saját alkotásai is kiállításra kerülnek a gyermekszobák, folyosók falain.

A Nyugat-dunántúli Regionális Módszertani Bölcsőde szakmai irányításával jelenleg is folyik a szakmai tapasztalatok gyűjtése és feldolgozása a gyermekek gondozásával, nevelésével, étkeztetésével, játéktevékenységével kapcsolatosan, a régió bölcsődéiben.

Egyéni megoldások, innovatív kezdeményezések

Családbarát bölcsőde

A csoportszobákban otthon közeli miliót alakítottak ki, puha sarkokkal, a bútorok elrendezésével, hogy a kisgyermek bölcsődei beszoktatását, közösséghez való adaptációját, a szülőktől való elválást megkönnyítsék.

A családlátogatások során a gondozónők képet kapnak a család életéről, a gyermek szokásairól. A közösséghez való alkalmazkodást segítik több bölcsődében a családtámogató szolgáltatások, a játszóház és az időszakos gyermekfelügyelet, melyet a szülők „előzetes beszoktatásnak” neveztek el.

Irányított játék tevékenység, mint a tanulás kisgyermekkor formája

A gondozás és nevelés egysége az egyik legfontosabb alapelv. Néhány éve azonban egyre inkább előtérbe kerül a nevelés azzal, hogy a tanulás fogalmát elkezdték a szakemberek tágabban értelmezni, és minden olyan tapasztalatszerzést, információszerzést tanulási folyamatként kezelnek, mely a viselkedésben vagy gondolkodásban tartós változást idéz elő. Ennek megfelelően a szakmai programban – kihasználva a kisgyermek természetes kíváncsiságát, érdeklődését, mozgásigényét, szokásait – bekerültek a különféle mozgásfejlesztő, vizuális, intellektuális, kommunikatív fejlesztő tevékenységek, játékformák, melyek elősegítik a gyermekek mind testi, mind szellemi fejlődését és alkalmazkodnak változó igényeikhez.

Az intézmények közötti folyamatos kapcsolattartás

Újszerű kezdeményezés az ún. ”bölcsődei séták” megszervezése, amikor alkalom nyílik más város bölcsődéinek megtekintésére, szakmai tapasztalatcserére.

Az intézmény külső kapcsolatai

Az intézmény együttműködik több civil szervezettel.

Munkáját támogatja a Gyermeklánc Győri Bölcsődei Alapítvány, amely a szakmai munka színvonalához hozzájárul játékeszközök beszerzésével, továbbképzések támogatásával.

Anya- Csecsemő és Gyermekotthon

Az intézmény feladata: gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás az ideiglenesen elhelyezett átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek számára.

Az Anya- Csecsemő és Gyermekotthon két részlegről áll.:

1. különleges gyermekotthon - a kora miatt sajátos szükség- lettel bíró 0-3 éves csecsemők és kisgyermekek részére	16 férőhely
2. 3-18 éves korú gyermekek gyermekotthona	40 férőhely

Az intézmény teljes körű ellátást biztosít az ideiglenesen elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett kiskorú anyák részére is a gyermekotthoni férőhelyen.

Az intézménybe való bekerülés módja: gyámhatósági intézkedés a családban történő veszélyeztetettség okán, ha a gyermek testi, lelki, szellemi, erkölcsi fejlődése saját vérszerinti családjában nem biztosított, és nincs a gyermek tágabb családjában olyan személy, családtag, aki gondozását, nevelését a veszélyeztetettség megszűnéséig vállalni tudná.

A szakmai munka bemutatása

Az épületben egész évben szinte teljes férőhely kihasználtsággal látják el a gyermekeket, részükre teljes körű, otthont nyújtó, részben családpótló ellátást biztosítanak.

Szakmai programjuk előírja a gyermekekkel való szeretetteljes bánásmódot, a környezet kialakításában a családmódel megközelítést, az önállóságra való nevelést, a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni képességeinek, igényeinek figyelembevételét.

Nagy hangsúlyt fektetnek az egyéni foglalkoztatásra, a korai fejlesztésre, a gyermekek képességeinek és készségeinek teljes körű kibontakoztatására. Egyéni foglalkoztatás keretében történik az iskola előkészítés, a tanulási tevékenység segítése, az iskolai tanórákra való felkészítés. Fontos szempont a nevelési tevékenységben a szabadidő tartalmas és hasznos eltöltése, az erre való szocializálás és mintaadás.

A pedagógusok irányításával irodalmi kör működik, a gyermekek szerepléseket vállalnak idős otthonokban, városi szociális rendezvényeken.

Az intézmény a jogszabályoknak megfelelően szinte a város központjában, mindenki által jól megközelíthető helyen található. Közel esnek azok az egészségügyi, oktatási, kulturális létesítmények, amelyeket a gyermekek naponta igénybe vesznek. A közlekedés minden téren megfelelő és ezáltal lehetséges az ellátottaknak széleskörű kapcsolattartása vérszerinti családjukkal, rokonaikkal, barátaikkal.

Az épület belső elrendezésén az elmúlt két esztendőben sokat változtattak. A nagy csoportszobákat leválasztották és az iskolás gyermekek részére intimebb lakótereket alakítottak ki a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Lehetővé vált a testvérek egy szobában történő elhelyezése is. Szükség lenne az épület további állagmegóvó karbantartására, további lakóegységek kialakítására, valamint a bútortat cseréjére. Ez feltétele a végleges működési engedély megszerzésének.

Egyéni megoldások, innovatív kezdeményezések

Szülők klubja

Közös délutáni rendezvények szervezése az intézményben elhelyezett gyermekek és szülei részére.

Ünnepekhez kapcsolódóan közös ajándék készítés, közös önismereti játékok, közös ünneplés. A szülői kapcsolattartás formájaként lehetőséget teremtenek közös tevékenységek végzésére, a hagyományos "látogatás" helyett.

Generációk együttműködését segítő programok

Rendszeres kapcsolatot alakítottak ki idős otthonok lakóival, idősek klubjai ellátottjaival, melynek keretében közös rendezvényekre, közös kirándulásokra kerül sor. A program célja, a nagyszülői minta megismertetése.

Az intézmény külső kapcsolatrendszere

Mivel az épületben 1956 óta gyermekek élnek, az intézmény jól ismert a közvetlen és tágabb lakókörnyezetben. A lakosság gyermekruhákkal, bútorokkal, berendezési tárgyakkal támogatja az intézményt. Anyagi támogatást kapnak külföldi szervezetektől, hazai cégektől alapítványoktól, amelyeket a gyermekek ellátására és szabadidős programokra fordítanak.

Napi kapcsolatban állnak a Győr Városi Gyámhivatallal, a Területi Gyermekevédelmi Szakszolgálattal, a Gyermekjóléti Szolgálattal a gyermekek saját vér szerinti családjukba történő visszahelyezése érdekében.

Az intézmény pedagógusai rendszeres kapcsolatot ápolnak az óvodákkal, iskolákkal, kulturális, művelődési intézményekkel segítve ezzel a gyermekek sikeresebb beilleszkedését, tanulási teljesítményük növelését, a nagyobb és biztosabb életkezdési esélyek érdekében.

Szociális Foglalkoztató

Feladata a Győr és vonzáskörzetében élő fogyatékos és megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatása.

A rehabilitációs foglalkoztatás mellett jelen van a szociális alapon történő foglalkoztatás is, de egyre kisebb arányban.

Önkormányzati támogatással, maradványérdekeltségen működő költségvetési intézmény.

Az intézmény nem tartozik az 1993. évi III. törvény hatálya alá.

Piaci környezetben végez munkát, ugyanakkor a munkavállalók szociális és egészségügyi problémáinak megoldásában is segítséget nyújt.

Mozgássérült, siket és nagyothalló, értelmi fogyatékos és gyengén látó munkavállalóknak tud munkát biztosítani.

A rokkantnyugdíjas és járadékos munkavállalók létszámaránya a legnagyobb, a fő cél azonban az iskolából kikerülő - szolgálati idővel még nem rendelkező - fogyatékos fiatalok munkába állítása (12. sz. melléklet).

A 196 fő munkavállalóból 24 fő a közalkalmazott. A 172 fő foglalkoztatása bedolgozói jogviszony keretében, részmunkaidőben – 4-5-6-7 órában - történik. A megváltozott munkaképességű munkavállalók aránya 67 %.

A munkára várók száma folyamatosan emelkedik, létszámuk eléri az 79 főt. A helyzetet súlyosbítja, hogy Győrben több célszervezet szüntette meg telephelyét és a nyílt munkaerő piacon is egyre több munkahely szűnik meg.

Tevékenységi körök

Piaci környezetben, a másodlagos munkaerőpiacon teljesít minőségi és határidős bér munkákat, termék értékesítést illetve gyártást. Saját termék előállítására a Nyomdában és a Varrodában van lehetősége.

Versenyképessége megtartása érdekében törekszik a nyitottságra, fejlesztésre és a folyamatos megújulásra.

- **Textilipari tevékenység** : felsőruhák, lakás textíliák (ágynemű, függöny, asztalterítő, szalvéta) konfekcionálása, csomagolása főként nyugat-európai és amerikai exportra, valamint kórházi ruhák (orvosi köpeny, nadrág, szoknya, blúz, műtős ruha) varrása.
- **Nyomdaipari tevékenység, papírfeldolgozás, csomagolástechnika**: névjegykártyák, könyvek, szórólapok, címkék, újságok, prospektusok készítése a számítógépes előkészítéstől, a színre bontáson, a nyomdai kivitelezésen át a kötészetig. Fekete-fehér ill. színes fénymásolás A/3-as méretig.
- **Kefekötés**: gépi és háztartási kefék kézi kötése.
- **Összeszerelés**: kisebb műanyag és fém alkatrészek sorjázása, minősítése, válogatása, csomagolása, összeszerelése. Papír alapanyagú termékek hajtogatása, ragasztása, címkézése, küldemények borítékolása, stb.
- **Minőségi fehérnemű, ágynemű kiskereskedelmi értékesítése**.

Az intézményben folyó szakmai munka szervezését és irányítását a közalkalmazottak végzik.

Iskolai végzettségét tekintve 4 fő felsőfokú és 18 fő középfokú, szakirányú – textilipari, nyomdaipari, mérlegképes könyvelői, felsőfokú munkaügyi és TB. pénzügyi – végzettséggel rendelkeznek.

A szakmai előmenetelhez szükséges képzésen való részvételt az intézmény biztosítja és a lehetőségeihez képest támogatja.

Egyéni megoldások, innovatív kezdeményezések

Az intézmény nem kimondottan szociális és nem is egészségügyi intézmény, de a foglalkoztatottak szociális, egészségügyi és anyagi helyzete miatt egy kicsit mindkettőhöz tartozik.

A több éves munkatapasztalat rámutatott arra, hogy a foglalkoztatás és a folyamatos kereseti lehetőség biztosításán túl, a munkavállalók egyéb problémáik megoldásában is segítséget várnak el az intézménytől. E segítségnyújtást a munka szervezésén és irányításán túl az intézmény vezetője és a részlegek vezetői vállalták fel hosszú évekig, 2004-től egy szociális munkás is segíti ezt a munkát.

A foglalkoztatáson túl a munkavállalók igényei alapján az intézmény

- segítséget nyújt a családi, egészségügyi és szociális ügyek intézésében,
- figyelmet fordít a munkavállalók testi, lelki és szellemi egyensúlyának megtartására,
- oktatási és képzési téren információt szolgáltat,
- kulturális és szabadidős program lehetőségekről tájékoztat,
- egészségügyi szolgáltatásokat végez (véryomás, vércukor mérés, foglalkozás egészségügy),
- tanácsadást, konfliktuskezelést folytat.

A foglalkoztatás biztosításán felül nyújtott szolgáltatásokat és a munkavállalók érdekében tett intézkedéseket a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium 2004-ben „Családbarát Munkahely” oklevéllel ismerte el.

2005. január 1-jétől hatályos Esélyegyenlőségi Tervben a hátrányos megkülönböztetés mellőzése és a hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok esélyegyenlőségének előmozdításán túl feladatként került meghatározásra a foglalkoztatási körülmények további javítása, az oktatás és képzéshez való hozzáférés elősegítése, a családi kapcsolatok erősítése.

Az intézmény külső kapcsolatai

Az intézmény munkáját magas színvonalon csak úgy tudja ellátni, ha az eddigi jó kapcsolatait tovább erősíti a szociális és egészségügyi ágazat intézményeivel, a Vöröskereszttel és a Máltai Szeretetszolgálattal, a civil szervezetekkel, fogyatékosok érdekképviseleti szervezeteivel, a képző intézményekkel – speciális szakiskolával, Széchenyi István Egyetemmel -, a Megyei Munkaügyi Központ

kirendeltségeivel.

A kapcsolattartásban új irány a nemzetközi kapcsolatok felvétele és erősítése. Elengedhetetlenül szükséges az EU-s országok helyzetének megismerése, tapasztalatok kölcsönös cseréje, a közös pályázati lehetőségek megteremtése. Az intézmény 2005-ben termelési és a szociális ellátások területén, kapcsolatot alakított ki az ausztriai „Wienwork” megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élőket foglalkoztató intézménnyel.

További kapcsolatépítés ill. bővítés várható a védett munkáltatókat tömörítő érdekképviseleti szervezeten a Védett Szervezetek Országos Szövetségén (VSZOSZ) keresztül. Az intézmény és az ott dolgozók érdekképviseletében jelentős szerepe van annak, hogy az intézmény vezetője az Országos Fogyatékosügyi Tanács alelnöke és ezáltal az ágazatra vonatkozó jogszabályok alakítására közvetlenül tud hatást gyakorolni.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthona és 2. számú Sorstárs Támogató Szolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által fenntartott Fogyatékosok Napközi Otthona, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján 2000. március 1-jétől 10 fő halmozottan fogyatékos gyermek ellátását biztosítja. Az ellátási szerződésen kívül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat saját fenntartásában is ellát 25 férőhelyen fogyatékosokat.

Az ellátottakat négy gondozási csoportban foglalkoztatják, melyeket az életkor és a fejlettségi szintek figyelembe vételével alakítottak ki. Gondozásukat a jogszabályoknak megfelelően két fő terápiás munkatárs és négy fő gondozó végzi.

A halmozottan fogyatékos gyermekek csoportjának programja a gyermekek életkori és állapotbeli szükségleteihez igazodik. A kialakított napirend biztosítja az állandóságot, s ez a barátságos környezet mellett tovább erősíti a gyermekek biztonságérzetét.

Mivel ezek a gyerekek teljes ellátásra szorulnak, fejlesztésükben nagy hangsúlyt helyeznek az önellátás tanulására, a kondicionálásra és a kommunikáció kialakítására, fejlesztésére.

A csoport tagjai szinte valamennyien már a csoport indulása óta veszik igénybe a szolgáltatásokat. Mivel állapotuk jelentősen nem javítható, önálló életvitelre még segítséggel sem lesznek képesek, így intézményi elhelyezésük a jövőben is indokolt. Az intézményben a tárgyi feltételek javításának, fejlesztésének lehetősége korlátozott, emiatt egyre nehezebb megoldani a fiatal, felnőtt korú, eltérő állapotú ellátottak megfelelő színvonalú gondozását, mivel az intézmény eredetileg a gyermek korosztály igényeire rendezkedett be.

A csoport összetétele:

- fiú   7 fő
- lány   3 fő

A csoport átlagéletkora 15,5 év.

Diszfunkció szerinti megoszlás:

A csoport tagjai súlyos, halmozottan fogyatékosok.

Súlyos, értelmileg akadályozott	9 fő
Látássérült	1 fő
Mozgáskorlátozott	4 fő
Koordináció zavar	2 fő
Autizmus	3 fő
Epilepszia	4 fő

A szakmai team évente felülvizsgálja az egyéni fejlesztési terveket és a szülőkkel egyeztetve az

állapotuknak megfelelően korrigálja azokat. A szakmai programban négy éve szerepel a hagyományos gyógypedagógiai fejlesztő foglalkozások mellett a gyógylovaglás és a konduktív pedagógia.

Az ellátottak érdekében az intézmény kapcsolatot tart a gondozottak szüleivel, therápiás szakemberekkel, egészségügyi intézményekkel, érdekképviselői szervekkel, civil szervezetekkel, gyógypedagógiai intézményekkel valamint az önkormányzattal.

Szent Cirill és Method Alapítvány Gyermek és Családok Átmeneti Otthona

Az intézmény 2001. február 1-jén nyitotta meg kapuit a rászorulóknak előtt, összesen 40 – a Gyermek Átmeneti Otthonában 12 fő, a Családok Átmeneti Otthonában 28 fő – ellátását felvállalva. Az intézmény a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján a családok számára a jogszabályi előírásoknak megfelelően lakhatást és a megállapodásban foglalt teljes ellátást nyújt, és közreműködik – a szociális munka eszközeivel és a szociális munka Etikai Kódexét betartva – a család otthontalanságának megszüntetésében.

Egyúttal törekszik a család önállóságának elősegítésére, a gyermek családba történő visszahelyezésére. A krízishelyzetbe került gyermekek elhelyezése minden esetben megoldható, a férőhely elegendő a jelentkező igények kielégítésére. Ezzel szemben a Családok Átmeneti Otthona rész folyamatosan telt házzal működik, várólista bevezetése vált szükségessé. Elkülönített krízisszoba nem áll rendelkezésre, ezért az akut problémával érkezők elhelyezésére csak a szobákon kívüli helyiségekben van lehetőség. Az intézmény létszámfeltételei megfelelnek a jogszabályban előírt szakmai irányszámoknak. A két intézmény gyakran nem választható szét a szakmai munka terén, ami a kollégák több műszakos és folyamatos munkarendjéből adódik.

Az intézményben folyó szakmai munka során két fontos alapelv érvényesül. Egyik a „prevenció – ellátás – utógondozás” hármasszöglet, melyet a felelős szakmai magatartást tanúsító munkatársak jogszabályi előírás nélkül is igyekeznek teljesíteni. A másik a szociális munka teljes eszköztárát biztosító családgondozás. Ez azt jelenti, hogy nem csupán egyéni esetkezelést, de csoportmunkát, illetve közösségi szociális munkát is biztosítunk bizonyos formákban annak érdekében, hogy a problémákat az egyén, a család illetve a közösség érdekében is mielőbb rendezni lehessen.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy az intézmény betölti a gyermekjóléti alapellátásban meghatározott szerepét, megszüri a valóban szakellátásra szoruló gyermekeket és családokat, valamint teljesíti azt a kitűzött célt, hogy minél több gyermek családban történő nevelkedését elősegítse.

Az intézmény – szakmai kompetencia határok megtartásával – szoros kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti alap és gyermekvédelmi szakellátás különböző intézményeivel, a szociális ellátórendszer elemeivel, a képzést biztosító intézményekkel, valamint az egyházi és civil szervezetekkel.

VI. Egyházi és nem állami fenntartású intézmények és civil szervezetek bemutatása

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról határozza meg a helyi önkormányzatoknak a szociális ellátások és szolgáltatások területén ellátandó feladatait.

A törvény 120. §-a ugyanakkor kimondja, hogy „az e törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást a helyi Önkormányzat az Ötv. 82. § (1) bekezdése szerint, valamint az állami szerv szociális szolgáltatást végző személlyel, ezek intézményeivel, egyéni vagy társas vállalkozóval (...) kötött szerződés (...) útján is biztosíthatja”. Vagyis az Önkormányzat maga határozhatja meg az ellátás módját.

A társadalmi szükséglet kielégítésére az állami és az önkormányzati szektor teljes egészében nem alkalmas. Egyes társadalmi csoportok esetében sajátos igények jelentkeznek. Ezen igényekre a civil szervezetek fogékonyan reagálnak. Lényegükből adódóan jól ismerik a helyi igényeket, jól tudnak a szükségletekre, problémákra reagálni, rugalmasak.

Szerepvállalásuk többféle módon valósulhat meg:

- önállóan vállalják bizonyos feladatok ellátását,
- szolgáltatásaikkal az önkormányzat szolgáltatásait egészítik ki,
- alternatív szolgáltatásokat kínálnak,
- teljes egészében átveszik az egyes feladatok ellátását.

Működésük költségeit költségvetési támogatásból, valamint pályázati forrásokból kiegészítve teremtik meg. Bizonytalan anyagi forrásaikból adódóan azonban az állami és az önkormányzati szférától teljesen függetlenül nem tudnak működni.

Győr város a törvényben előírt kötelezettségének döntő részben saját fenntartású intézményein keresztül tesz eleget.

Jelenleg kettő szociális és egy gyermekvédelmi feladatot láttat el civil szervezettel feladat-ellátási szerződés keretében.

- **Szt. Cirill és Method Alapítvány:** gyermekek átmeneti otthona 12 fő
családok átmeneti otthona 28 fő
- **Magyar Máltai Szeretetszolgálat:** személyes gondoskodást nyújtó nappali ellátást, mozgássérültek, ill. halmozottan fogyatékos gyermekek nappali ellátása 10 fő
- **„Szentlélek” Templom- és Otthonfenntartó Alapítvány:** bérlők részére biztosított gondozói ügyeleti ellátás, 38 lakás.

Győr város fontosnak tartja a civil szervezetekkel történő együttműködést. Számít a civilek közreműködésére, erősíteni kívánja a szociális szolgáltatások területén a civil kontrollt, a város lakosságának közérzetjavítását reméli a civil szervezetek szerepvállalásának erősödésétől.

Az Önkormányzat kapcsolattartása a Civil Szervezetekkel

Az önkormányzat az éves költségvetésen keresztül támogatást nyújt a Civil Szolgáltató Központ „Civil Ház” működéséhez és a Civil Házon keresztül tartja a kapcsolatot a civil szervezetekkel.

Az önkormányzat a civil szervezetekkel történő kapcsolattartásért a civil referens a felelős és ezt a területet a szociális és egészségügyi ágazatért felelős alpolgármester felügyeli.

Az önkormányzat támogatásával került kiadásra 2004. évben a Civil Paletta elnevezésű kiadvány, mely a városban ill. a megyében működő civil szervezetekről ad hasznos információt. A kiadvány 2005. évben bővített formában megjelent, a jövőben pedig a kiadvány évenkénti aktualizálását és kiadását tervezik.

Az önkormányzat szervezésében ill. irányításában működik a Szociális Kerekasztal, mely szintén a civil szervezetek és az önkormányzat együttműködésének még szorosabbá tételét szorgalmazza.

VI/1. Egyházi fenntartású szervezetek

A nem állami intézmények között jelentős feladatot látnak el az egyházi fenntartásúak. E szervezetek szerepvállalása az alapellátásokhoz és a szakellátásokhoz egyaránt kapcsolódik.

1./ Egyházmegyei Hivatal Papi Otthona**9021 Győr, Káptalandomb**

Telefon: 312-153

Vezető: Nagyné Fehér Katalin

Fenntartó: Püspökség

Fenntartásukban működik:

- 30 férőhely idősek napközi otthona, győri lakosok részére a belváros területéről,
- 20 férőhelyes papi otthon a nyugdíjas papok részére.

2./ Evangélikus Szeretetház**9025 Győr, Péterfi S. u. 5.**

Telefon: 524-901, 524-902

Vezető: Weltler Rezső

Főnövér: Dr. Szilvássyné Peregé Eszter

Fenntartó: Evangélikus Egyházközség

Férőhelyszám: 85, ami 5 fő bővítést jelent a 2003. évihez képest.

2003. óta az épületet felújították, a Széchenyi Terv Pályázatával.

Az elhelyezés módja: Egy-és kétágyas, a kétágyas szobák csak házaspároknak vagy rokonoknak.

A felújítás során minden szobához fürdőszobát építettek és elkészült a galériás nagyterem istentiszteletek és közösségi rendezvények részére.

A lakók nagy része az evangélikus egyházközség tagja, de más felekezetűeket is befogadnak.

3./ Szent Orsolya Rend Szociális Otthona**9022 Győr, Apáca u. 41.**

Telefon: 524-758

Vezető: Nagyné Gerencsér Barbara

Fenntartó: Szent Orsolya Rend

Férőhely: a Szociális otthoni részleg 23 férőhellyel bővült, összesen: 43

Ebből: 20 fő a rend tagjai részére, a többi országos.

Kettő és egy ágyas elhelyezés a jellemző.

4./ Szent Anna Otthon**9024 Győr, Öveges J. u. 7.**

Telefon: 440-540

Vezető: Ábrahám Csaba

Fenntartó: Szent Anna Lakásfenntartó Alapítvány

Férőhely: 367, ebből: 77 férőhely Győrújbaráton egy újonnan megalakult részlegen.

A 77 férőhelyből 41 férőhely átmeneti.

A lakók 75 %-a győri és Győr környéki, 25 %-a országos, illetve külföldi.

Elhelyezés apartmanokban történik, egy személy vagy házaspár részére.

A várakozók száma: 250 fő.

VI/2. A hátrányos helyzetű csoportok támogatására létrejött civil szervezetek

A civil szervezetek másik nagy csoportját képezik a hátrányos helyzetű csoportok támogatására, élethelyzetük javítására, érdekérvényesítésére létrejött szervezetek. Ezen szervezetek között kiemelten kell kezelni a 4 nagy fogyatékosági csoportot tömörítő megyei szervezetet, a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot és a Magyar Vöröskereszt Megyei Szervezetét.

E civil szerveződések az érdekérvényesítés mellett fő feladatuknak tartják tagjaik tájékoztatását,

információhoz jutását, személyre szabott segítségnyújtást, adományok gyűjtését, szabadidős programok szervezését. A szervezetek szolgáltatása folyamatosan bővül. Új tendencia az oktatásba ill. a képzésbe történő bekapcsolódás. A fejlődés további útjának a foglalkoztatásba történő bekapcsolódást tekintik.

1./ Mozgáskorlátozottak Győr-Moson-Sopron-Megyei Egyesülete

A szervezet vezetője: Szabó János elnök
 Székhely: 9024 Győr, Lajta u. 27/b.
 Telefon: 96/410-038, 96/542-156
 E-mail: mkgymse@freemail.hu

A szervezet tevékenysége

Az egyesület megyei szinten látja el a mozgáskorlátozottak érdekvédelmét. 2005-ben tagjainak létszáma 4073 fő volt. A tagok 53,5 %-a nő, 46,5 %-a férfi.

Az egyesület együttműködése szakmai kérdésekben rendszeres az Önkormányzattal. Az akadálymentes közlekedés megvalósításában meglátása szerint az Önkormányzat személyében partnert talált. Kapcsolatban áll az Egészségügyi és Szociálpolitikai Irodával is. Az iroda által nyújtott ellátási formákat ismeri, az igénylési jogosultság feltételeit jól áttekinthetőnek tartja. Nagyon pozitívnak látja a civil referenssel való kapcsolattartás lehetőségét.

Az egyesület szakmai munkáját egy fő rehabilitációs és egy fő szociális asszisztensi végzettségű kolléga segíti. A tagok számára jogász által jogi tanácsadás is biztosított.

Az érdekképviseleten felül tagjai számára az alábbiakat nyújtja:

- tanácsadás, információnyújtás,
- lakás akadálymentesítéséhez nyújtott vissza nem térítendő támogatás elbírálása,
- gépkocsi beszerzéshez nyújtott támogatás elbírálása,
- fogyatékosági támogatás igénylésével kapcsolatos tájékoztatás és ügyintézésben nyújtott segítség,
- MEOSZON – keresztül oktatás és képzés,
- Mozgássérültek foglalkoztatásához hely biztosítása.

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- szociális juttatások igazságosabb elosztása (törvényi változtatások),
- esélyegyenlőségi törvény betartása, betartatása (akadálymentesítés),
- információk továbbítási rendszerének még jobb kidolgozottsága,
- lakásmobilitás a súlyos sérült állapotának figyelembevételével.

A jövőt illető elképzelések:

- meglévő szolgáltatások biztosítása és fejlesztése,
- szállító és diszpécseri szolgálat megvalósítása,
- pályázati lehetőségek pozitív kihasználása,
- kistérségi és önkormányzati társulásokba való bekapcsolódás.

2./ Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezete

A szervezet vezetője: Jagodics Rezsóné megyei elnök
 Székhely: 9022 Győr, Kisfaludy u. 32.
 Telefon/Fax: 96/310-037
 E-mail: sinosz@arrabonet.hu

A szervezet tevékenysége

A nagyothalló és a siket emberek érdekérvényesítése. A szervezet taglétszáma 200 fő feletti.

Az érdekérvényesítésen felül fő feladatai közé tartozik:

- képzés (jelnyelvi tanfolyam alap és középfokon),
- információnyújtás,
- fogyatékosági támogatás igényléséhez segítségnyújtás,
- kulturális és szabadidős tevékenységek szervezése,
- ingyenes jogsegély szolgálati tanácsadás.

A helyiséget a szervezet számára az Önkormányzat biztosítja rezszi és bérleti díj fejében.

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- esélyegyenlőségi törvény betartása, betartatása,
- hivatalok, orvosi rendelők kommunikációs akadálymentesítése,
- hozzájárulás a bérleti díjhoz,
- egyeztető fórum létrehozása civil szervezetek és az Önkormányzat között.

Jövőt illető elképzelések:

- taglétszám bővítése,
- formalizált kapcsolat kiépítése az Egészségügyi és Szociálpolitikai Irodával.

3./ Értelmileg Sérültek és Segítőik Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete

Szervezet vezetője: Dan Árpádné elnök
 Székhely: 9023 Győr, Bárczi G. u. 2.
 Levelezési cím: 9024 Győr, Szerűskert u. 57.
 Iroda: 9023 Győr, Szabolcska u. 1/B.
 Telefon: 0620/340-4743
 E-mail: efoeszgy@netquick.hu

Az egyesület 2004. október 31-től levált az Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetségéről és önálló jogállással rendelkező megyei egyesületként folytat közhasznú munkát. Az egyesület az értelmi sérült embereket, hozzátartozóikat és segítőiket fogja össze. Célja a Győr-Moson-Sopron Megye területén élő értelmileg sérült emberek és családtagjaik társadalmi megkülönböztetésének csökkentése, érdekeik érvényesítése, valamint védelmének elősegítése.

Tagjainak létszáma 680 fő. Korcsoport szerinti megoszlásuk az alábbiak szerint alakul:
 30 % gyermek, 30 % ifjú-fiatal, 40 % idős.

A szervezet tevékenysége:

Programszervezés: szezonális kirándulások, nyári táborozás, állatkerti látogatás, színházlátogatás, Mikulás disco, Gyermeknap.

Szolgáltatások: jogi tanácsadás, szociális ügyek intézéséhez segítségnyújtás, családok és klubok támogatása.

2005. februárjától az egyesületnél fő állású munkatárs dolgozik szociálpedagógus végzettséggel.

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- a kommunikáció és információáramlás gyakoribbá és gyorsabbá tétele,
- az Egészségügyi és Szociálpolitikai Irodával még szorosabb kapcsolat kialakítása, a nyújtott ellátások jogosultsági feltételeinek jobb megismerése,
- a fogyatékosággal élőköt érintő kérdésekben javaslatuk, véleményük megkérdezése.

A jövőt illető elképzelések:

- támogató szolgálat létrehozása,
- szülői klub beindítása,
- lakóotthonok létrehozása,
- átmeneti elhelyezés biztosítása értelmi sérült gyermekek részére.

4./ Vakok és Gyengélátók Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete

Szervezet vezetője: Zilahi György elnök
 Székhely: 9024 Győr, Bartók B.u.23.
 Telefon: 96/528-805, 96/417-829
 E-mail: vakokgyor@axelero.hu

A szervezet tevékenysége:

Kiemelten közhasznú szervezetként a Nyugat – Dunántúli régióra kiterjedve, látja el a vak-és gyengén látó emberek érdekképviselését. Az egyesület taglétszáma a 2004-es évben Győrben 320 fő, megyei szinten 1000 fő volt.

Az érdekképviselésen felül fő feladatai közé tartozik:

- oktatás, képzés (braille írás, szőnyeg szövés, informatika),
- pályaválasztási tanácsadás,
- rehabilitáció és munkába állítás,
- információ nyújtás,
- fogyatékosági támogatás igényléséhez segítség nyújtás,
- kulturális és szabadidős tevékenységek szervezése,
- hazai és nemzetközi rendezvények szervezése.

2003-tól megvalósított szolgáltatás:

Rehabilitációs Központ létrehozása, mely Győrben, a Szigethy A. u. 109. szám alatt található. A létesítmény a gyermekkortól a fiatal felnőttkoron, majd az idős korban át elősegíti a rehabilitációt, illetve rehabilitációt a különböző fokon látássérülést szenvedettek számára. A helyiséget az egyesület számára az Önkormányzat biztosítja rezszi és bérleti díj fejében. A Rehabilitációs központ az alábbi lehetőségeket biztosítja: kézműves szoba, informatikai szoba, braille szoba, tankonyha, speciális vak pingpong asztal, konditerem, rehab szoba, társalgó.

Az egyesületnél 1 fő mentor és 1 fő szociálpedagógus tevékenykedik.

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- esélyegyenlőségi törvény betartása, betartatása,
- szakmai munka segítése,
- ellátási szerződés kötése.

Jövőt illető elképzelések:

- pszichológus, gyógytornász alkalmazása,
- a Győr-Moson-Sopron Megyei Munkaügyi Központtal való együttműködésre támaszkodva a foglalkoztatás megvalósítása.

5./ Magyar Máltai Szeretetszolgálat Nyugat-Dunántúli Regionális Központ

A szervezet vezetője: Dr. Báthy Andrásné régiótitkár
 Székhely: 9021 Győr, Amadé L. u. 1.

Telefon: 96/335-294, 96/335-231
 E-mail: mmszgyor@axelero.hu

A szervezet a régióban élő szociálisan hátrányos helyzetű lakosság támogatását látja el különböző szolgáltatásokkal és természetbeni juttatásokkal.

A szervezet tevékenysége:

A/ Intézmények és szolgáltatások

➤ Gondviselés Háza

Fogyatékosok Napközi Otthona és a 2. sz. Sorstárs Támogató Szolgálat, amely a halmozottan sérült gyermekek, mozgáskorlátozottak, vagy értelmi fogyatékos fiatal felnőttek ellátását biztosítja, mely kiterjed a fizikai, mentális, egészségi, foglalkoztatási és egyéb szolgáltatásokra. Az intézmény 35 fő fogyatékkal élő embernek nyújt napközbeni ellátást. Ellátási körzete a halmozottan sérült gyermekek esetében (10 fő) Győr közigazgatási területére terjed ki, melyet az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében lát el a 2000-es évtől. A mozgáskorlátozott és értelmi fogyatékosokkal élő fiatalok (25 fő) esetében az ellátási területe Győr és vonzáskörzetét öleli fel.

➤ 1. számú Sorstárs Támogató Szolgálat:

Az egyedülálló, fogyatékosokkal élők számára nyújt támogatást mentorok segítségével.

➤ Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtó Szolgálat:

2004-től 60 készülékkel lát el segítségnyújtó szolgálatot.

B/ Modellkísérlet jellegű pályázati program

Észak-Nyugat Dunántúli Regionális Jelnyelvi Tolmácsszolgálat:

a szolgálat 2003. január 1-jétől biztosít ingyenes jelnyelvi tolmácsolást hivatalos, szociális, egészségügyi ügyek valamint kulturális és egyéb szabadidős programoknál.

4M-Britt-Magyar program, mely megoldást kínál munkáltatóknak és megváltozott munkaképességű munkavállalóknak a nyílt munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

C/ Ifjúsági csereprogramok szervezése és lebonyolítása

D/ Önkéntes tevékenység és intézményi – lakossági támogatás

A szervezet együttműködése szakmai kérdésekben rendszeres az Önkormányzattal. A várossal feladatátvállalásra szerződése a halmozottan sérült gyermekek nappali intézményének működtetésére van. Kapcsolata az Egészségügyi és Szociálpolitikai Irodával rendszeres. Az iroda által nyújtott ellátási formákat ismerik, az igénylési jogosultság feltételeit jól áttekinthetőnek tartják.

A szakemberek végzettsége az ellátott szakterületeknek és a törvényi előírásnak megfelelő.

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- ellátási szerződés kötése az 1. és 2. számú Sorstárs Támogató Szolgálatokra, valamint a Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtó Szolgálatra,
- infrastrukturális támogatás.

A jövőt illető elképzelések:

- a meglévő szolgáltatások bővítése,
- a lakossági természetbeni segélyezés folytatása.

6./ Szent Cirill és Method Alapítvány

A szervezet vezetője: Fekete András
 Székhely: 9025 Győr, Kossuth u. 63.
 Telefon: 96/529-550
 E-mail: cirill.method@axelero.hu

Az alapítvány 1992-ben alakult, elsősorban szociális, oktatási és kulturális, valamint a győri görög-katolikus egyházközség összefogásának, támogatásának céljával.

A szervezet tevékenysége:

Gyermekek és Családok Átmeneti Otthona:

A bentlakásos intézmény 2001. februárjától működik, összesen negyven fő ellátását végzik az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében. A rászorulókat a gondozás alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig + (6 hónap) vehetik igénybe az intézményt, térítési díj ellenében. Az intézményben az alábbi szolgáltatásokat működtetik:

- Gyermekek átmeneti gondozása – 12 fő részére – teljes körű ellátás biztosítása,
- Családok átmeneti otthona – 28 fő részére – segítség nyújtás a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez, valamint a szülő támogatása a családi és szociális kapcsolatainak rendezésében.

RÉV Szenvedélybetegeket Segítő Szolgálat:

A Magyar Karitással kötött szerződés alapján nyújt pszichoszociális szolgáltatást, az alkoholtól, kábítószerrel, játékszenvedélytől, gyógyszerfüggéstől szenvedőknek, valamint az érintettek családtagjainak. Oktatási intézmények és társadalmi szervezetek számára előadásokat és tanfolyamokat tartanak.

Munkaerőpiaci szolgáltatás:

A Győr-Moson-Sopron Megyei Munkaügyi Központtal kötött szerződés alapján nyújt álláskeresési szolgáltatást tartós munkanélküliek, gyesből/gyedből kikerülő nők, gyógyult szenvedélybetegek, intézményben élő anyák, gyermeküket egyedül nevelő szülők részére.

Krízis Modell-kísérlet:

Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztériummal kötött szerződés alapján, bántalmazott személyeknek (egyedülálló nő, anya gyermekkel, idős, fogyatékos ember) biztosít krízisszállást. Jelenleg a szállás 4 fő fogadására alkalmas, egy szociális munkás és egy mentálhigiénés szakember dolgozik a programban.

Támogatott Foglalkoztatás:

Személyre szabott munkaerő-piaci szolgáltatás, amely értelmi sérült munkavállalók elhelyezkedését segíti a nyílt munkaerő – piacon. Támogatott Foglalkoztatás szolgáltatás támogatást nyújt mind a munkavállalónak, mind a munkáltatónak a foglalkoztatás teljes ideje alatt.

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- ingatlan (telek) támogatás,
- új programok támogatása,
- RÉV Szenvedélybetegeket Segítő Szolgálat működésének támogatása, ellátási szerződés keretében

Jövőt illető elképzelések:

- Családok átmeneti otthonának bővítése,
- Pályázat keretében, valamint az Önkormányzat támogatásával szakmát és lakást biztosítani az átmeneti gondoskodásból kikerülő fiatalok számára.

7./ Magyar Vöröskereszt Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezete

A szervezet vezetője: Markovszky Béla
 Székhely: 9024 Győr, Baross G. u. 61-63.
 Telefon: 96/424-651
 E-mail: gymsvk@egnet.hu

A szervezet tevékenysége:Képzés:

- házi betegápolás (eü. Szakközépiskolával közösen, 32 órás tanfolyam),
- közúti elsősegélynyújtás tanfolyam + vizsgáztatás,
- ifjúsági képzés (évente 35-40 fő),
- egészségnevelés, drogrevenzió.

Véradás szervezés (12.500 fő)**Katasztrófavédelemben való részvétel**

Rendezvény szervezés az Önkormányzat támogatásával: Vöröskereszt Világnap – május 08., Véradók Napja – november 27., Általános és középiskolai egészségnevelési versenyek: Falu napi, anyák napi, gyermek napi ünnepek.

Segélyezés :a tárgyi és pénzügyi kerettől függően.

Szociális Gyermek Üdültetés :éves szinten 40 főt érint, melynek fedezetét az adók 1%-a biztosítja.

Jövőt illető elképzelések:

- Pszichiátriai betegek nappali ellátásának megvalósítása, a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával együttműködve, ellátási szerződés keretében.
- Oktatás szélesebb körben való végzése.
- Mentori rendszer további erősítése.

Az Önkormányzati fenntartású intézmények mellett működő alapítványok és egyesületek, olyan tevékenység támogatására jöttek létre, melyre a költségvetés nem tud fedezetet nyújtani. Alapításkori céljuk az intézményben ellátottak élethelyzetének javítása, valamint az intézményi működés támogatása. Közülük a legjelentősebbek: Gyökerek Jóléti Szolgálat Alapítvány, Ószirózsa Alapítvány, Segítőház Alapítvány.

8/ „GYÖKEREK” Jóléti Szolgálat Alapítvány

A szervezet vezetője: Süttő Árpádné
 Székhely: 9023 Győr, Otthon. u. 2.
 Telefon: 96/426-321
 E-mail: gyokerek@gyokerek.axelero.net

A „ Gyökerek” Jóléti Szolgálat Alapítvány 1992-ben, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Családsegítő Szolgálat alapításával született. A szervezet a hátrányos helyzetű rétegek munkával és lelki támogatással történő segítségét végzi. Célja a komplex családsegítés, kritikus élethelyzetek megoldása, munkavállalási és egzisztenciális nehézségekkel küzdő személyek foglalkoztatásának elősegítése, munkaerő – piaci tanácsadás.

A szervezet tevékenysége: Mentor – szolgáltatás munkanélküliek számára:

Egy hónap alatt kb. 80-100 tartós munkanélküli fordul meg az alapítványnál, ez mentoronként 18-20 embert jelent. A segítő tevékenység eredményeként, átlagosan a munkanélküliek 40% helyezkedik el.

Kertészeti szolgáltatás:

A parkgondozó vállalkozás folyamatosan biztosít munkalehetőséget az elsődleges munkaerő - piacon elhelyezkedni nem tudó, tartós munkanélküli férfiaknak. A foglalkoztatottak létszáma átlagosan 6-8 fő.

Adományszervezés.Közösségi klub.Varrodai szolgáltatás.

Kapcsolatuk az Egészségügyi és Szociálpolitikai Irodával rendszeres. Az iroda munkatársait többször meghívták, hogy a segélyre jogosultság elveit ismertessék számukra. Meglátásuk szerint az Irodán dolgozók munkája és az ott nyújtott ellátások nagyobb nyilvánosságot érdemelnének, (pl. sajtóban, Civil Házban).

A kapcsolat erősítését az Önkormányzattal az alábbiakban látnák:

- a kommunikáció és információáramlás gyakoribbá és gyorsabbá tétele,
- a rövid távú programok, amelyek a lakosság komfortérzetét növelik.

A jövőt illető elképzelések:

Az alapítvány tervei között szerepel a minden napszakra kiterjedő gyermekfelügyelet megszervezése.

A Munkaügyi Központ által támogatott mentori szolgáltatás kibővítése munkaerő-közvetítés és munkaerő kölcsönzés tevékenységével, valamint az iskolarendszerű oktatáson kívüli felnőttképzéssel.

9./ Őszirózsa Alapítvány

Kuratórium elnöke: Dr. Czapáry-Martincsevics András
 Székhely címe: Győr, Kálóczy tér 9-11.
 Tel/Fax: 96/314-322
 E-mail: oszirozsa@oszirozsaalapitvany.hu

Az Alapítvány célja az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Idősek Otthonaiban élők életkörülményeinek javítása. Ennek színterei:

- Orvosi ellátás, ápolás, gondozás, folyamatos szinten tartása gyógyászati anyagok biztosításával.
- A rehabilitációs szemlélet megvalósítása gyógyulást segítő segédeszközök, gyógyászati berendezések vásárlásával.
- Az életkorhoz igazodó foglalkoztatás, a készségek és képességek megőrzésének segítése foglalkoztatási alapanyagok biztosításával.
- A szabadidő kulturált eltöltésének megszervezése sokszínű programok, rendezvények, kirándulások anyagi támogatásával.
- Az otthonba kerüléskor a beilleszkedés segítése, a mentálhigiénés gondozás fejlesztése szakirodalom biztosításával, videó- és audió-eszközök vásárlásával.
- A szakdolgozók továbbképzésének támogatása.

2001-től az Alapítvány tevékenységét folyamatosan bővítették. A már hagyományos farsangi multságok és Idős Napi programok köre 2004-ben szüreti mulatsággal bővült. 2001. óta minden évben megszervezzük az adventi koncertet, ahol a mozgásukban korlátozott lakók is részt vesznek. Ugyancsak fontos rendezvény az elmúlt évben első alkalommal hagyományteremtő céllal rendezett

KORTalanSÁGOK című vidám, egészségmegőrző program. Kiemelkedő jelentőségű a 2001-ben első ízben, azóta hagyományosan megrendezésre kerülő alapítványi jótekonysági bál, amelynek bevétele a célok megvalósítását szolgálja.

Az Alapítvány továbbra is az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Idősek Otthonaiban élők életminőségének javítását kívánja szolgálni. Fő célkitűzéseik között szerepel az Alapítvány széles körben történő megismertetése, ezáltal a bevételi források körének kiszélesítése. E cél érdekében intenzív pályázati tevékenységet folytatunk, ami hozzájárul a célok megvalósításához.

10./ Segítőház Alapítvány

Elnöke: Szabó Sándor
Cím: 9027 Győr, Avar u. 3.
Telefon: 96/512-309

Tevékenységi köre:

A Segítőház Alapítvány az elmúlt évek során kiterjedt kapcsolatrendszert épített ki a helyi és a különböző külföldi civil szervezetekkel. A Magyar Vöröskereszt, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, holland-szlovák-osztrák civil szervezetek találhatók partnereik között.

Az alapítvány szoros együttműködést valósít meg a Hajléktalanokat Segítő Szolgálattal is. Számos, közös programot valósítottak meg, amely során a szakmai együttműködést, kölcsönös támogatás egymást kiegészítve szolgálta a kliensek érdekeit.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek miatt a társadalom peremhelyzetére sodródott egyének segítése. Az egyének mellett az egyszülős családok és kisebb közösségek, hátrányos csoportok támogatása is a céljaik között szerepel. A hátrányos, peremhelyzetbe került személyeken és csoportokon belül kiemelkedően a hajléktalanokról, a lakásaiból utcára kivetett gyermekeikkel elüldözött asszonyok időszakos, vagy hosszabb idejű szociális támogatásáról gondoskodik az alapítvány.

A segítségnyújtás leginkább jellemző formái:

- beiskolázáshoz nyújtanak anyagi támogatást,
- a különböző ünnepek megtartásában közreműködnek,
- adományokat osztanak szét,
- foglalkoztatási projekteknél vesznek részt.

A szervezet munkájában a felkészült szakemberek mellett számosan vannak önkéntes segítők is.

Az Alapítvány tevékenységi körében bekövetkezett nagyobb változás:

- 1) 2003. november 1-jétől megkezdhetette működését a Nyugat-Dunántúli Régió Diszpécserközpontja. Feladata közé tartozik a fenti területen működő utcai szociális munka koordinálása Győr-Moson-Sopron Megye, Vas Megye, Zala Megye területén.
- 2) Valamint 2005. február 1-jétől a Segítőház Alapítvány működési engedélyt kapott az utcai szociális munka alapszolgáltatási feladatainak ellátására Győr közigazgatási területére.

Távlati tervek a meglévő feladatok mellett:

- Folyamatos kapcsolattartás a már meglévő intézményekkel és civil szervezetekkel, valamint új szervezetekkel való együttműködés kialakítása,
- Pályázatokban való részvétel bővítése,
- Foglalkoztatási projektek elkészítése és megvalósítása.

A gazdasági és a politikai életben kulcspozíciót betöltő emberekkel szemben a társadalom „szegényebb”, elesettebb tagjai részéről is megfogalmazódik egyfajta elvárás. Ezt az elvárást testesítik meg azok a civil szervezetek, melyek azért jöttek létre, hogy a vállalkozói szféra adományait gyűjtsék össze és minden alkalommal más-más célcsoportot támogassanak, pl.: Rotary Klub, United Way Alapítvány, Lyons Club.

VI/3. Civil kapcsolattartás

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata során a civil kapcsolattartás elkészítése előtt a következő feladatokat végeztük el:

I.

- a 2003. évi anyagot felülvizsgáltuk, (egyházi és egyéb civil szervezetekkel, fogyatékosok érdekképviseleti szervezeteivel kapcsolatfelvétel, a változások egyeztetése, új elképzelések megbeszélése).

II. Kérdőívet állítottunk össze és azt egy személyes interjú keretében töltöttük ki:

- a civil területért felelős alpolgármesterrel,
- a szociális ellátásokért felelős irodavezetővel,
- az önkormányzat civil referensével és
- a városban működő Civil Szolgáltató Központ vezetőjével.

III.

- a szociális területen működő civil szervezetek egy részének kérdőív kiküldése azzal a céllal, hogy
- a további munkát hogyan lehetne még jobbra tenni,
- milyen terveik, elképzeléseik vannak a civil szervezeteknek,
- miben és milyen formában szeretnének bekapcsolódni a város szociális szolgáltatásába,
- milyen segítségre számítanak az önkormányzattól.

Civil szervezetek körében végzett felmérés tapasztalatainak összegzése

A kérdőívek összesítése során kapott eredmények:

A civil szervezetek számára fontos információs forrásközpont a Győr városában működő Civil Ház (Civil Szolgáltató Központ). A kérdőív összeállítása során lényegesnek tartottuk feltérképezni, hogy a nonprofit szervezetek mennyire ismerik, illetve mennyire használják ki a Civil Ház által nyújtott sokrétű szolgáltatásokat.

A megkérdezettek 94%-a számára ismert a Civil Ház működése. 56%-uk az ott nyújtott szolgáltatások teljes palettáját ismeri, míg 43%-uk részben tájékozott az ott igénybe vehető szolgáltatásokról. A tájékozottság mértéke valószínűleg az egyes szervezetek meglévő, illetve hiányzó szakmai ismeretétől (jogi, adózási, pénzügyi, pályázatírási stb.), valamint igényétől függően alakul.

A Civil Ház leginkább hasznosnak ítélt szolgáltatásai rangsorolás alapján az alábbiak:

- pályázatírási tanácsadás,
- pályázat figyelés, információk közvetítése,
- szakmai képzések,
- jogi tanácsadás,
- adózási és pénzügyi tanácsadás,
- Civil Tér című újság.

A Civil Ház segítségét, a megkérdezettek 76%-a vette igénybe munkája során.

Az Önkormányzat által megjelentetett „Civil Paletta Győrben” című kiadvány tájékoztató jelleggel szolgál a nonprofit szektor munkájáról, és vállalt tevékenységeiről. A kiadványt a megkérdezettek 88%-a ismeri és ugyanakkor használja is. Az információszerzés és közvetítés, a kapcsolatépítés és

nyilvánosságbiztosítása hasznos eszközének tartják.

A kapott válaszokból jól kitűnik továbbá, hogy a nonprofit szféra működését leginkább akadályozó tényező az anyagi nehézség. Finanszírozási lehetőségeik, anyagi bevételeik egyik legfontosabb eszköze a pályázati kiírásokon való sikeres részvétel. A szervezetek 47 %-a számára létfontosságú, 53 %-a számára pedig fontos jelentőséggel bíró tényezője a működésnek és szakmai programok megvalósításának. Megfelelő pályázati kiírások hiányában fennmaradásuk veszélyeztetetté válik.

A választ adó szervezetek majdnem mindegyike (82%) vette már igénybe az Önkormányzat által kiírt pályázati lehetőségeket, 70%-uk pedig rendszeres résztvevője a Minisztériumok és a Nemzeti Civil Alapprogram pályázatainak. A „nagyobb” szervezetek PHARE, HEFOP és OFA pályázati kiírásokon is részt vesznek, ezek azonban jelentős anyagi forrás meglétét igénylik.

A megkérdezett szervezetek közül, az elmúlt két év során Önkormányzattal 7, míg civilvel 12 szervezet nyújtott be közös pályázatot.

A nonprofit szervezetek tevékenysége jelentősen hozzájárul a városban élő lakosság jobb közérzetének és életminőségének javításához. A velük való együttműködés komoly erőforrást jelent az Önkormányzat számára. A megkeresett szervezetek kapcsolatukat az Önkormányzattal (állami szektorral) az alábbiak szerint látják:

Munkakapcsolatban az Önkormányzattal 64 %-uk állt már, mely a válaszok alapján:

- pályázati kiírásokon való részvételt vagy közös pályázást,
- anyagi, helyiség és ingatlan támogatás igénylést,
- rendezvényszervezést,
- érdekvédelem és képzést jelent.

Azok a szervezetek, melyek a kapcsolat hiányáról tájékoztattak, az önerő hiányát és az információs hiányosságokat jelölték meg - egyik vagy mindkét fél részéről - egymás tevékenységét illetően.

Az együttműködés erősítésére és bővítésére vonatkozóan több javaslat is megfogalmazódott:

- szakmai munka segítése,
- erkölcsi elismerés,
- fejlesztések finanszírozása akár szakmai vagy anyagi téren,
- esélyegyenlőségi törvény betartása, betartatása,
- egyeztető fórum létrehozása az Önkormányzat és a civil szervezetek között,
- kommunikáció és információ áramlás rendszerének jobb kidolgozása (gyakoriaság, rugalmasság, gyorsaság),
- a nyújtott ellátások jogosultsági feltételeinek jobb megismerttetése,
- ingatlan támogatás és anyagi finanszírozás,
- feladat átvállalásra ellátási szerződés kötése.

Ellátási szerződés formájában együttműködést jelenleg hat szervezet kívánna megvalósítani Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával:

- **Vakok és Gyengénlátók** Győr – Moson – Sopron - Megyei Egyesülete,
- **Magyar Vöröskereszt** Győr Város és Környéke Területi Szervezet,
- **Szent Cirill és Method Alapítvány,**
- **Magyar Máltai Szeretetszolgálat** Győri Területi Központ,
- **United Way Kisalföld Alapítvány**
- **„Gyökerek” Jóléti Szolgálat Alapítvány.**

Általános tapasztalat, hogy a civil szervezetek nagy része még a működési költségeit sem tudja előteremteni, nem beszélve arról, hogy a legtöbb esetben megfelelő szakember gárda sem áll rendelkezésre.

Színvonalas szolgáltatást is csak akkor tudnak biztosítani, ha ahhoz a megfelelő anyagi forrás rendelkezésükre áll, tehát semmivel sem olcsóbb, mint ha azt a feladatot az önkormányzat saját fenntartású intézményében oldja meg.

Győr Város Önkormányzata azért, hogy megfeleljen a társadalmi elvárásnak, a civil kontroll erősítésének, és ezzel hozzájáruljon a város lakossága életminőségének javításához támogatja a Civil Szolgáltató Központ működését, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy az önkormányzat és a civil szervezetek működését mindinkább erősítse.

Általános tapasztalat, hogy azok a civil szervezetek tudnak életben maradni, akik egy adott intézmény mellett, az intézmény működésének segítése érdekében jöttek létre:

- ahol az intézmény szakembereit bevonják a civil szervezet munkájába,
- ahol használják az intézményi infrastruktúrát,
- ahol a szülőket, vagy az ellátottak hozzátartozóit bevonják a támogatói körbe,
- ahol a személyi jövedelemadó 1 %-át igénybe tudják venni,
- azok, akik a legelső között alakultak, folyamatosan pályáztak, ill. pályáznak, a minisztériumok és az OFA modell kísérleti programjában részt vesznek.

VII. Szükségletfelmérés

A szükséglet felmérésbe bevont kör és a véleménykérés módszerei az alábbiakban foglalhatók össze:

Célcsoportok: _____ **Alkalmazott módszerek**

1. Döntéshozók	
• Területért felelős alpolgármester	Kérdőív
• Önkormányzati képviselők	Kérdőív
• Roma Kisebbségi Önkormányzat	Interjú
2. Önkormányzati fenntartású szociális intézmények vezetői	Fókuszcsoport
3. Kapcsolódó intézmények (oktatás, egészségügy)	Kérdőív
3.1. Egészségügy	Kérdőív
3.2. Ifjúságvédelmi felelősök	Fókuszcsoport
3.3. Felsőoktatásban dolgozó szociális szakemberek	Kérdőív
4. Egyházak képviselői (lsd. VI. fejezet)	Interjú
5. Civil szervezetek (lsd. VI. fejezet)	Kérdőív
6. Lakossági csoportok	Kérdőív

Az önkormányzati szociális intézmények vezetőinek, valamint a kapcsolódó intézmények közül az általános iskolák gyermek, és ifjúságvédelmi felelőseinek véleményét - mivel munkakörük, szakmai tapasztalataik alapján mértékadó körnek számítanak a koncepció felülvizsgálatát illetően, - fókuszcsoportos módszerrel kérdeztük meg. A döntéshozók vonatkozásában a fő módszer a kérdőívezés.

A legsikeresebb volt a reprezentatív lakossági mintán végzett kérdőíves felmérés. A kérdezőbiztosok 584 értékelhető kérdőívet tudtak az elemzést végző szociológus rendelkezésére bocsátani.

A vizsgálatok eredményeinek összegzése

1. célcsoport: Döntéshozók

Az önkormányzati képviselők által visszaküldött kérdőívek első kérdése a lakossági szükségletek hatékonyabb kielégítéséhez szükséges önkormányzati és/vagy nem önkormányzati beavatkozásokra irányult.

A kérdőívet visszaküldő önkormányzati képviselők szerint igény van a városrészenkénti szükségletek felmérésére, a szociális intézmények lefedettségének, eloszlásának a városrészek demográfiai helyzetéhez

viszonyított elemzésére.

Szükségesnek tartják továbbá, hogy a városfejlesztési koncepcióban, rendezési tervben és egyéb hosszú távú koncepciókban jelenjen meg a szociális ellátórendszer fejlesztése.

A fejlesztésekre vonatkozó elképzelések közül az intézményhálózat, ezen belül hangsúlyosan azon területi ellátások fejlesztése jelenik meg, amelyek az idős emberek otthonukban történő ellátását teszik lehetővé.

A javaslatok között szerepel még a profitorientált és non-profit szféra ösztönzése és bevonása a feladatellátásba.

A jelenlegi önkormányzati gyakorlat megítélésében a megfelelők közé sorolták a segélyezést, mert a jogi szabályozásnak megfelelően történik, valamint az intézményhálózat működését, mivel a képzett szakemberek az anyagi nehézségek mellett is jól illetve kiválóan teljesítenek

A nem megfelelő önkormányzati gyakorlathoz sorolták azt, hogy a hosszú távú koncepciókban ritkán jelenik meg a szociálpolitika. A döntéshozók számára is érzékelhető probléma, hogy szükséges fejlesztések maradnak el forráshiány miatt és az intézmények szinten tartásához szükséges karbantartások is nagyon alacsony volumenűek.

Az önkormányzati gyakorlat javítására vonatkozóan azt fogalmazták meg, hogy koncepcionális elképzelésekkel a képviselőket többször kellene személyesen megkeresni. Javasolták olyan program elindítását, ami a hiányzó és szükséges intézmények létesítéséhez teremtheti meg a feltételeket.

A tervezéshez szakmai információkat, háttéranyagokat az Egészségügyi és Szociálpolitikai Iroda biztosít számukra.

A Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval kapcsolatos egyéb fontos információk között szerepel, hogy "Ha lehet: segély helyett munkát!". A munka világából való kiszorulás az oka az ellehetetlenülő élethelyzet kialakulásának. Az ilyen körülmények miatt kért segélyek helyett az önkormányzati képviselők egyik megoldási módnak javasolták, hogy több, az önkormányzat vagy az állam által szervezett közmunka programokra lenne szükség pl. a városüzemeltetés területén.

2. célcsoport: Önkormányzati szociális intézmények vezetői

Az önkormányzati szociális intézmények vezetőivel lezajlott fókuszcsoport első kérdése arra irányult, hogy *az önkormányzat hogyan tudja teljesíteni szociális alap- illetve szakellátási feladatait.*

Az önkormányzat igyekszik ugyan a törvényes kereteknek megfelelően működtetni intézményeit, de több a törvény szerint kötelező ellátás még nem került megvalósításra.

Az önkormányzat felméréseiben is megfogalmazódott, hogy a szociális terület nem szerepel megfelelő hangsúllyal az önkormányzat által készített koncepciókban. Az önkormányzat felméréseiben ritkán tér ki a szociális intézményekre.

A Szociális Szolgáltatástervezési koncepció 2003-ban elfogadásra került. Az időközben bekövetkezett kedvezőtlen pénzügyi helyzet az elfogadott fejlesztési ütemezést nem tette lehetővé, ezért újra és újra el kell fogadtatni a koncepcióban elhatározott fejlesztéseket. Problémát jelent a szűkös önkormányzati források mellett az is, hogy a pályázati lehetőségek is bezárulnak az önrész biztosításának hiányában, ez pedig további szociális problémákat generál.

Tapasztalható egyfajta közös útkeresés, némi ellenérzés mellett, az önkormányzati szociális intézmények és a civil szervezetek között.

Adottságait tekintve a szakmailag jól működő intézményrendszer képes lenne regionális szerepkörök ellátására is, melyhez azonban jelentős önkormányzati támogatásra van szükség.

Az idős ellátásban a szükségletek és a lehetőségek nincsenek összhangban. A szigorú működési engedélyezési feltételek nehezítik a fejlesztéseket. A normatívák a működési költségek legfeljebb kétharmadát fedezik. Hasznosítható tartalékok már nincsenek az intézményben. A várakozók száma rendszeresen megközelíti a 300 főt. E probléma kezelése nemcsak finansziális, hanem mentális

feszültségek gerjesztője a városban.

Úgy ítélték meg, hogy az egészségügyi és szociális ellátáshoz képest a gyermekvédelmi ellátás országos szinten hátrányban van. Ez a jelenség sajnos önkormányzati szintre is leképeződik. A jelenlegi intézmény nem alkalmas a szülőkkel való tartó kapcsolattartás intimitására. Az eszközellátás is hiányos és felújítási problémák is vannak.

A családon belüli erőszak problémakörében egyre több esetre derül fény.

Az intézményvezetői fókuszcsoport felvetései a következőkben foglalhatók össze:

<i>Kielégítetlen szükségletek</i>	<i>Javasolt fejlesztések</i>
A családokon belüli kapcsolattartási problémák kezelése. A lakótelepen élő gyermekek szabadidejének strukturálatlansága, a közösségfejlesztés hiánya.	Gyermekvédelmi Központ tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése, ezen belül a kapcsolattartási ügyelet, a készenléti szolgálat és a lakótelepi utcai szociális munka biztosítása.
Az utcán élő hajléktalanok lakhatási és életvezetési problémájának kezelésére a meglévő feltételek szűkösek.	Nappali Melegedő férőhelyének növelése, az utcai szociális munka tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése.
A szenvedélybetegek intézményesített ellátásának megoldatlansága.	A szenvedélybetegek nappali intézményének kialakítása.
Szűkös szociális bérlakási lehetőségek.	A lakás és a szociális koncepciók összehangolása.
A szociális területen az érdekérvényesítés nehézkes, a médiában való megjelenítése ennek a területnek nem zökkenőmentes.	A szociális terület folyamatos menedzselése. A fejlesztésekről, az új szakmai eredményekről a lakosság széleskörű tájékoztatása a médiák bevonásával.

3. célcsoport: Kapcsolódó intézmények

3.1. A kapcsolódó intézmények közül az egészségügy területén a Petz Aladár Megyei Oktató Kórház szociális munkásait kerestük meg kérdőívvel, akik a szenvedélybeteg ellátásban, a fogyatékos ellátásban valamint az oktatás, képzés, továbbképzés terén nyújtanak *szociális területhez kapcsolódó szolgáltatásokat*.

Működésüket nehezítő tényezők a pénzügyi instabilitás, informatikai eszközök hiánya, információhiány és a szociális intézmények hiánya illetve az ellátórendszer hiányosságai.

- *A minőségi ellátás javítása érdekében* több területen várnának segítséget. (pl. szociális ellátórendszer bővítése, együttműködés, információhoz jutás)

Az *önkormányzattal való kapcsolat* nem minden területen egyformán jellemző. Ahol volt már munkakapcsolat, ott a betegek szociális ügyeinek intézése kapcsán személyes találkozás, levelezés, telefonos ügyintézés formájában történt. A jövőre nézve minden megkérdezett szükségesnek tartja az önkormányzattal való kapcsolattartást.

Szakmai elképzeléseik a jövőre egységes kórházi szociális munka kialakítására irányulnak.

Az *önkormányzati és/vagy nem önkormányzati beavatkozások* között az alábbiakat emelték ki:

- A meglévő szociális intézmények fogadóképességének bővítése és fejlesztése.
- Fogyatékos személyek számára a társadalmi integráció elősegítése a támogatások szélesebb körű igénybevételével és az ezt segítő intenzívebb kapcsolatrendszer kiépítésével.
- Fontos lenne, hogy a rászorulóknak minél hosszabb ideig maradhassanak saját környezetükben, ehhez kapják meg a lehető legtöbb segítséget.
- Lényeges az oktatási és munkaerő-piaci integráció kiteljesítése.

3.2. A kapcsolódó intézmények közül az oktatás területén az általános iskolák gyermek és ifjúságvédelmi

felelőseivel készült fókuszcsoporthozos beszélgetés.

Az iskolai szociális munka helyzetét részletező válaszok alapján az iskola feladata a problémák feltárása és a megoldás segítése pedagógiai eszközökkel. Az oktatási intézményekben a gyermekvédelmi feladatokat ellátók különösen szoros kapcsolatot tartanak fenn a házi gyermekorvosokkal, a Családsegítő Központokkal és a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Az iskolai szociális munkát több tényező befolyásolja:

- Független a területi illetve lakóhelyi "gyermekanyagtól" - ahogy ők fogalmaztak.
- Befolyásolja az iskolavezetés és a kollégák hozzáállása. Amennyiben a pedagógusok partnerei a gyermekvédelmi felelősöknek, akkor együtt hatékonyan, gyorsan tudnak megoldást találni a problémákra pl. hiányzások.
- Meghatározó tényező az iskolai szociális munkát illetően a gyermekvédelmi felelős személye, elkötelezettsége, valamint a szülőkkel illetve a társintézményekkel való együttműködés minősége.

A kapcsolattartás minőségét az alábbiakkal jellemezték:

- Nehéz a szülőkkel való kapcsolattartás, pedig a velük való együttműködés nagyon fontos lenne.
- Az iskolai pszichológus mind a gyermekvédelmi felelősnek, mind a tantestületnek tud segíteni.
- Az általános és középiskolai ifjúságvédelmi felelősök együttműködése a gyermek szempontjából hasznos és így a segítségnyújtás folytonossága is megoldható.
- Aki már több éve végzi ezt a munkát, a társintézményektől, kollégáktól megkapja a szükséges információt, segítséget.
- Jók a tapasztalatok a kiképzett kortárs segítők vonatkozásában.

A kielégítetlen szükségletek az alábbiakban összegezhetők:

- A jogszabály által bevezetett titoktartás kérdésében nincs egységes állásfoglalás, sok esetben ez gondot okoz.
- Nincs minden iskolában pszichológus, ha van, alacsony az óraszám.
- Azokban az intézményekben, ahol a veszélyeztetett gyermekek száma magas önálló szociális munkás alkalmazása segítené a gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógus munkáját.
- Az intézményekben tanuló vidéki gyermekek esetében a helyi jegyzőtől, gyermekjóléti szolgálattól nem kapnak visszajelzést.
- A gyermekvédelmi felelősök képzése, továbbképzése a pedagógus továbbképzési rendszerben nem kap hangsúlyt.

Javasolt fejlesztési irányok:

A szülők ellátása megfelelő információkkal (jogok – kötelezettségek – szolgáltatások).

- A civilekkel való együttműködés bővítése igényként fogalmazódott meg.
- Javasolták, hogy kedvezmények adásával, erkölcsi elismeréssel ösztönözzük az adakozókat.
- Bővíteni kellene a munka és elhelyezkedési lehetőségeket.
- A sérült, fogyatékos gyermekek számára az intézmények Budapesten, Sopronban vannak. Szükség lenne a sérült gyermekek/felnőttek számára az intézményes ellátás helyben történő biztosítására, az ilyen intézmények létrehozására városunkban.
- Az egészségügyi ellátást teljesebbé kellene tenni.
- A magatartás problémás gyermekekkel való foglalkozás lehetőségeit bővíteni szükséges úgy, hogy több/ minden iskolában legyen számukra fejlesztő/ kislétszámú osztály.
- Időseket ellátó szociális ellátórendszer differenciált fejlesztése.
- A kortárssegítők szervezettebb bevonása a prevenciós munkába.

3.3. A felsőoktatásban dolgozó szakemberek a feldolgozás időszakában még nem küldték vissza a kérdőívet.

4. Egyházak képviselői (lsd. VI. Fejezet)

5. Civil szervezetek (lsd. VI. Fejezet)

6. Lakossági célcsoport reprezentatív mintavétellel

A minta nemek szerinti eloszlása: 57,7% nő, 41,8 % férfi. Ez némi női felülreprezentáltságot jelez. A megkérdezettek 36%-a 18-39 éves, 39,6% 40-65 és 24,3%-a 65 év feletti. Ez az alappopulációhoz képest a legfiatalabb korcsoport alul, a legidősebb viszont felülreprezentált.

A **lakásviszonyok** tekintetében a megkérdezettek 60,6%-a tulajdonosi jogcímen, 24,7% családtagként, 10,1% bérlőként, 2,2% albérlőként és 0,3 % (2 fő) szívességi lakáshasználóként él a felkeresett lakásban. 0,8% (5 fő) haszonélvező, további két fő szolgálati lakásban és 3 fő idősotthonban él.

A megkérdezettek jelentős része 62,5%-a tíz évnél régebben, 19,7% több mint öt, de kevesebb mint tíz éve él jelenlegi lakhelyén. 14,9% egy és öt év között és 2,7% kevesebb, mint egy éve (N=583).

Akik öt évnél rövidebb ideje élnek lakhelyükön azoknak jelentős része a fiatalabb korosztályokból kerül ki ($p < 0,001$).

Családi állapot tekintetében a megkérdezettek 56,4%-a házasságban él. 13,6% özvegy, 16,2% nőtlen/hajadon, 9,7% elvált és 4,1% élettársi kapcsolatban él (N=580).

Természetesen a nőtlenek/hajadonok túlnyomó többsége a legfiatalabb korosztályból, az özvegyeké pedig a legidősebből kerül ki. Elváltan a középkorosztályba tartozók közül élnek legtöbben. Az élettársi kapcsolat egyaránt jellemző a legfiatalabb ill. középkorosztályra is ($p < 0,001$).

A megkérdezettek 36%-ának nincs gyermeke, 25%-ának egy, 28,1%-ának két gyermeke van. 7,9%-nak három, 2,2%-nak négy vagy ennél több gyermeke van. Közel 37%-uknak két, 14%-nak egy. 31,2% jelölt meg egyéb rokont is legtöbben testvért, nagyszülőt. A válaszolók 14,4%-a él egyedül, 63% szűk családban és 20,4% több-gentrációs családban.

Iskolai végzettség szerint legtöbben (37,8%) szakközépiskolai, gimnáziumi érettségivel rendelkeznek, majdnem minden negyedik válaszadó (24,2%) felsőfokú végzettséggel, közel 17% szakmunkásképzővel rendelkezik. Viszonylag magas a legfeljebb nyolc általánossal rendelkezők aránya (10%) (1.ábra)

A **foglalkoztatottság** tekintetében a válaszolók 52%-a áll alkalmazásban (MS=28). Az alkalmazásban állók túlnyomó többsége (82,9%) alkalmazott, közel 15%-a vállalkozó és 1,02%-a alkalmi munkás.

Az iskolai végzettség és foglalkoztatottság igen erős statisztikai kapcsolatot jelez ($p < 0,001$), a legfeljebb nyolc általánossal rendelkezők közül csupán 31% foglalkoztatott, a felsőfokú végzettségűek közel 70%-a.

Az összes megkérdezett 9,2%-a munkanélküli, közülük mindössze 37% részesül ellátásban. Közel minden harmadik megkérdezett nyugdíjas (31,3%), közülük csupán egy ember nem rendelkezik nyugdíjjal. A nyugdíjasok túlnyomó többsége (86,8%) öregségi, 13% rokkantnyugdíjas.

A **jövedelmi viszonyok** vonatkozásában a lakosok 9,1%-a minimálbérből, 16% hetvenezer forint körüli összegből él családonként. Közel 24% százezer körüli, 39% száz és háromszázezer közötti és 5,3% ennél nagyobb jövedelemből él. A KSH 2004 évi létminimum számításai szerint, az élelmiszereket a normatívához hasonló mértékben fogyasztó háztartások létminimum értéke 113.520,-Ft [2,3]. Természetesen ez egy közelítő átlag érték, hiszen a család aktivitása és összetétele szerint ez az összeg változik. Mivel kutatásunkban a minél nagyobb válaszadási hajlandóság érdekében nem konkrét forintösszeg megnevezését kértük, nem tudunk egy főre eső jövedelmet számolni. A rendelkezésünkre álló adatok alapján annyi állapítható meg, hogy **a háztartások közel fele a létminimumon ill. az alatt él.** Az anyagi helyzetét majdnem minden harmadik (31,5%) lakos ítélte az átlagosnál inkább rossznak. Közel 45% válaszolt úgy, hogy meg tud élni, és 23% véli, hogy tud megtakarítani ill. jó anyagi helyzetben van. Fontos külön kiemelni, hogy a jóléti társadalom felé haladva **minden harmadik embernek okoz problémát az anyagi helyzete.** Érdekes megfigyelni, hogy az anyagi helyzetüket inkább rossznak ítélik a szakközépiskolai, gimnáziumi végzettségűek közül kerültek ki legnagyobb arányban ($p < 0,001$), az ő

körükben volt azonban legmagasabb a semleges nyilatkozók aránya is, másfélszer-négy és félszer akkora, mint a többi kategóriába tartozóké. Mindezekkel együtt megállapítható, hogy az anyagi helyzet és iskolázottság lineáris összefüggést mutat.

Összefüggés mutatható ki a városrészekkel kapcsolatosan is, a Pinnyéd, Újváros, Sziget; Adyváros és Nádorváros ill. Marcal I. II. élők nyilatkoztak legnegatívabban anyagi helyzetükről, legkedvezőbben a györszentiváni és ménfőcsanaki területen élők ($p < 0,001$).

Bár a **lakások komfortossága** nem okoz jelentős problémát, 10% él komfortos, 2,7% félkomfortos lakásban és három megkérdezett (0,5%) komfort nélküli lakásban, ez azért figyelmet érdemlő. Legtöbbsen (41,4%) panel jellegű házban élnek ezt követi a családi házas(29,5) majd a társasházi (26,7) forma. Saját tulajdonú gépkocsival a megkérdezettek 40%-a rendelkezik.

Tartozása a háztartások 7,4%-ának van, de ez elsősorban nem közüzemi, hanem pénzügyi tartozás. (Víz: 11 fő- 1,9%; fűtés:8 fő-1,4%; gáz: 2 fő-0,3%;villany:10 fő-1,7%; telefon 1 fő-0,2%; közös költség: 3 fő- 0,5%; pénzügyi kölcsön: 28 fő-4,8%)

A **szabadidő eltöltési szokások közül sajnos a televíziózás a legkedveltebb**, közel 60%-nak ez a leggyakoribb szabadidő eltöltési módja. Kedvező viszont, hogy 45%-uk az olvasást is megjelölte az első három helyen, ezzel ez a második legkedveltebb kikapcsolódási forma, harmadik helyre a kertészkedés került. A sportot csupán 16% jelölte meg. Még a legfiatalabb korcsoportba tartozóknak is mindössze 30,9%-a jelölte meg a sportolást a kedvelt szabadidő eltöltési formák közt. Színházba 8,4% rendszeresen, 32,4% alkalmanként jár. Moziba ennél is kevesebben járnak (6,8%) rendszeresen, és az alkalmi látogatók aránya sem haladja meg jelentősen a 29%-ot. Hangversenyre 2,2% rendszeresen, 11,6% alkalmanként jár, 4,3% látogat más kulturális intézményt gyakorta és 26% lehetőség szerint.

Színházba a középkorostály jár leggyakrabban, moziban ill. egyéb kulturális intézménybe pedig a legfiatalabbak.

A felsorolt szórakozási, kulturálódási lehetőségeket a felsőfokú végzettségűek veszik legnagyobb arányban igénybe, még a mozi-látogatás kapcsán is igen erős statisztikai kapcsolatot ($p < 0,001$) találtunk az iskolázottsággal, nevezetesen a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb gyakorisággal járnak moziba is. Fontos kiemelni azonban azt is, hogy az anyagi helyzet ugyanilyen erősen ($p < 0,001$) befolyásolja a fenti szórakozási lehetőségek igénybevételét. Az önmagukat jó anyagi helyzetűnek ítélik nagyobb gyakorisággal veszik igénybe ezeket a szórakozási, kulturálódási lehetőségeket.

Minden ötödik megkérdezett (20,9%) **tagja valamilyen közösségnek**, legtöbbsen vallási közösséghez (5,3%) illetve sportkörhöz (5%) tartoznak. Alacsony a társadalmi szervezeti (3,4%) és a lakóhelyi klubtagság. A felajánlottakon kívül igen sokszínű közösségi palettát soroltak fel pl. nyugdíjasklub (5 fő), horgász egyesület (2 fő), mozgáskorlátozottak egyesülete (2 fő), énekkar (1 fő), bridzs klub (1 fő), természetbarát kör (1 fő), stb..

Jelenlegi helyzetével a megkérdezettek 17,9%-a szinte teljesen, 49%-a általában **elégedett**. 24,9% nem túlságosan elégedett és 8,1%-nak megoldhatatlannak tűnő problémái vannak. A **problémák** közül első helyre került az anyagi jellegű nehézség (38,9%), ezt követi az egészségi (32,5%), majd a lakhatási (20,4%). Munkahelyi problémája a megkérdezettek 20,4%-ának, kapcsolati 12,2%-ának van.

Probléma esetén leginkább családtaghoz, barátához **fordulnak segítségért**, legkevésbé civil szervezethez ill. médiához.

A megkérdezett lakosság 85,6%-a nem **részesül támogatásban**, az igényelhető támogatási formák közül legtöbbsen rendszeres pénzügyi támogatásban részesülnek (7%), jellemző még a lakásfenntartási támogatás (4,5%) és a rendkívüli pénzügyi támogatás (3,1%). Kevesebben veszik igénybe a lakhatással kapcsolatos egyéb támogatást (1,5%) ill. adósságcsekkenetési támogatást (0,2%). A támogatottak többsége Adyvárosban; Nádorvárosban, Marcal I. II.-ön ill. Pinnyéd, Újváros, Sziget városrészekben él.

A **támogatási formákhoz való hozzáférést** a kérdezettek jelentős része nem tudta megítélni. Az egyszerűséggel kapcsolatosan 61,5% tudott érdemben nyilatkozni, közülük 27,9% ítélte egyszerűnek és 72,1% bürokratikusnak.

Ilyen arányban tudták az igazságosságot is megítélni (60,3%), 36,4%-ban ítélik az igazságosnak és 63,6%-ban igazságtalannak.

Az **önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat** 13,7% ismeri teljes mértékben, 47,3% részben és 38,5% egyáltalán nem.

Az **önkormányzati szolgáltatások közül** bölcsődei elhelyezést a megkérdezettek 2,6%-a **veszi igénybe**. Időszakos gyermekfelügyeletet mindössze egy ember igényel (0,2%), játszóházba négyen járnak (0,7%). Családsegítésben a megkérdezettek 3,4%-a, gyermekjóléti szolgáltatásban négy (0,7%) megkérdezett részesül. Adósságkezelési tanácsadáson öt ember (0,9%) volt már, szociális étkeztetésben 2,7% részesül. Házi segítségnyújtásra három embernek van szüksége (0,5%), idősklubban 3,1% vesz részt, időotthonban három ember él (0,5%). Hajléktalanok átmeneti szállását három ember (0,5%) veszi/vette igénybe. A fogyatékosok részére fenntartott nappali intézményt két (0,3%), a gyermekek és családok átmeneti otthonát egy fő (0,2%) vette igénybe.

Nem volt olyan válaszadó, aki gyermekotthont, utcai szociális munkát, népkonyhát, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, időskorúak átmeneti gondozóházát, éjjeli menedékhelyt, hajléktalanok rehabilitációs otthonát illetve nappali melegedőt venne igénybe.

A megkérdezettek 85,1%-a nem vesz igénybe szolgáltatást.

Egyértelmű pozitív **megítélést** kapott a családok átmeneti otthona és a házi segítségnyújtás. Legkevésbé a szociális étkeztetéssel és a hajléktalanok átmeneti szállásával elégedettek. Fontos azonban megjegyezni, hogy mivel az egyes szolgáltatásokat kis számú megkérdezett vette igénybe, így a minősítések is kis létszámú válaszadó véleményén alapulnak.

Az **ellátandóknak adható támogatások** első helyére a veszélyeztetett gyermekek és családok kerültek. (A sorrendet a válaszadók által megjelölt sorszámok átlagából nyertük.) Második helyre kerültek az idősek majd a fogyatékosok és megváltozott munkaképességűek. Átlagosan negyedik helyre sorolták a munkanélküliek őket követi bölcsődei ellátás. Hatodik helyre kerültek a hajléktalanok, majd viszonylag nagy ugrással a pszichiátriai betegek. Legutolsó helyre igen markáns lemaradással kerültek a szenvedélybetegek. Ez is jelzi a társadalomra jelenleg jellemző elutasító magatartást a szenvedélybetegekkel kapcsolatban.

A bölcsődei ellátásnak, a fogyatékosok és megváltozott munkaképességűeknek, időseknek és munkanélkülieknek elsősorban pénzügyi támogatást nyújtanának. A hajléktalan ellátásban elsősorban az intézményi, tárgyi feltételeket jobban tartják; a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és veszélyeztetett gyermekek és családok ellátásában pedig a személyi feltételeket javítanák.

A **szociális támogatási formákról szerzett információk elsődleges forrása** a média. Ezt követi az ismeretségi ill. családi kör, majd az önkormányzat és különböző kiadványok. Legkevésbé jelentős információforrás az Internet és egyes intézmények.

Az **önkormányzati támogatási formák közül** legtöbben (54,6%) az anyagi támogatást **ítélik leghatékonyabbnak** a rászorulókat segítendő. 36% ítéli hatékonynak a szociális intézményhálózat bővítését, és alig több mint 30% az új szolgáltatások bevezetését. Kevesebb mint 15%-uk jelölte meg az állampolgárok nagyobb arányú részvételét.

Az egyéb önkormányzati segítséghez a munkahelyteremtést jelölték sokan.

A válaszadók szerint, leginkább anyagi hozzájárulással tudna a **lakosság hozzájárulni a rászorulóknak szociális segítségéhez**, bár egyes vélemények szerint ez nem a polgárok feladata. Úgy tűnik, hogy a lakosság egy része természetesnek tekinti, hogy a szociális háló működtetése önkormányzati esetleg civil szektor feladat, de az egyéni szerepvállalást hátrítják.

91% tartja fontosnak, hogy az **önkormányzat megkérdezze a lakosság véleményét a szociális szolgáltatások hosszabb távú tervezése során**

Összegezve a szükségletfelmérés tapasztalatait megállapítható, hogy az önkormányzatnak hatékonyabban kellene menedzselni a szociális területet. Ennek lehetőségei:

1. A szociális szükségletek felmérése városrészenként, viszonyítás a demográfiai helyzethez és a szociális intézményekkel való ellátottsághoz. Ezt a lakossági felmérés is alátámasztja, hiszen látható, hogy a városrészek között mind a jövedelmi helyzet, mind a szociális intézményekkel,

szolgáltatásokkal való ellátottság tekintetében különbségek vannak. Egyébként a felmérés azt is jelzi, hogy a támogatottak többsége azokban a városrészekben található, ahol az alacsony jövedelemmel rendelkező családok élnek nagyobb arányban.

2. A városi felmérésekben és hosszú távú koncepciókban (városfejlesztési koncepció, rendezési terv, stb.) a szociális területre vonatkozó munkarészek szerepeltetése.
3. Önálló koncepciók kidolgozása a szociálpolitika fő kérdéseire.
4. A lakás- illetve ifjúságpolitikai koncepcióval a szociális szolgáltatásokra vonatkozó elképzelések összehangolása.
5. A szociális területen szükséges fejlesztések és karbantartások tervezése, ütemezése. Olyan programot kell elindítani, amely a szükséges intézmények létesítéséhez fokozatosan megteremti a feltételeket.
6. Az arra alkalmas intézmények regionális szerepkörre alkalmassá tétele
7. Pályázati önrész biztosítása a hiányzó önkormányzati források pályázati úton való kiegészítésének lehetővé tételére
8. Az önkormányzati képviselők személyes megkeresése, illetve lakossági fórumok révén történő bevonása, valamint intenzívebb média munkával a szociális terület érdekeinek hatékonyabb képviselése.
9. Szociális kerek asztal folyamatos működtetése, együttműködés kialakítása a társintézményekkel, szervezetekkel, profitorientált és non-profit szervezetekkel.

A **fejlesztéseknél** elsődleges cél a **munkahely teremtés**. A lakossági felmérésből, amely a várost reprezentálja, kiderül, hogy a munkanélküliek aránya 9,2%, és csak 37%-uk részesül ellátásban. Helyzetük javításához a kormánnyal és az önkormányzat intézményeivel, vállalatokkal együttműködve közmunka programot kellene kidolgozni.

Ugyancsak kiemelt fontosságú a **férőhely bővítés** az idősellátásban, a pszichiátriai betegek ellátásában, a hajléktalan ellátásban (nappali melegedő), a veszélyeztetett gyermekek és családok ellátásában. Igény mutatkozik a sérültek győri intézményének kialakítására, és meg kell oldani a szenvedélybetegek nappali ellátását.

Új szolgáltatásokat kell biztosítani, hogy az idősek illetve sérültek minél tovább otthonukban tarthatók legyenek. További szolgáltatásokra lenne szükség, mint pl. a gyermekvédelmi utcai munka, szabadidő eltöltési és közösségteremtési lehetőségek biztosítása, a családterápia. A **gyermekvédelem** koncepcionális kezelését át kellene gondolni.

A **fogyatékosok** számára a rehabilitáció, reintegráció lehetőségeinek bővítése lenne a legfőbb feladat. A gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutásban lenne még szükség önkormányzati támogatásra.

Az **iskolai szociális munka** vonatkozásában a sokproblémás oktatási intézményekben önálló szociális munkásra lenne szükség. A prevencióban a kortárssegítők nagyobb mértékű bevonását kellene lehetővé tenni.

Az **ellátandók támogatásának fontossági sorrendje** az összegyűjtött lakossági információk alapján a következő:

1. Veszélyeztetett gyermekek és családok
2. Idősek
3. Fogyatékosok
4. Munkanélküliek
5. Bölcsődei ellátás
6. Hajléktalanok
7. Pszichiátriai betegek
8. Szendélybetegek.

Fenti sorrend összeeseng azzal az országos felméréssel, amelyben a szenvedélybetegek a társadalom által leginkább elutasított csoportok közé tartoznak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ellátásukban a társadalomnak, illetve az önkormányzatnak nem lenne felelőssége.

Ezt erősíti a nem önkormányzati intézményekből érkező vélemény is, ahol a veszélyeztetett családok után

a második és harmadik helyen a pszichiátriai betegek illetve szenvedélybetegek jelennek meg.

A **támogatási formák** közül a pénzbeli támogatást a bölcsődei ellátásnak, fogyatékosoknak, időseknek és a munkanélkülieknek adnának. Az intézményi és tárgyi feltételek javítására lenne szükség a lakossági vélemények szerint a hajléktalan ellátásban, míg a személyi feltételekben várnának változást a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és a veszélyeztetett gyermekek és családok ellátásában.

A szakemberek **információt a támogatási formákról** az önkormányzattól és jogszabályokból szereznek, míg a lakosság a médiából (média munka!), ezt követi az ismeretségi kör, majd az önkormányzat. Talán némileg érhető, hogy az Internet a rászoruló körében kevésbé jelent információforrást. Nehezebben értelmezhető ugyanakkor, hogy az intézmények vannak az utolsó helyen, ahova információért fordulnak a megkérdozettek.

Az önkormányzatnak a szociális szolgáltatási koncepcióhoz kapcsolódó **véleménykérését** a megkérdozettek egyértelműen fontosnak tartották. Ez azt jelzi, hogy az érintettekkel, a lakossággal való kapcsolattartásra, párbeszédre igény van.

VIII. Fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése

A fejlesztések várható időbeli alakulását részletező táblázatot felülvizsgálva megállapítható, hogy a tervezetthez képest csak néhány területen sikerült a kitűzött feladatot megvalósítani. A kitűzött feladatok elmaradását befolyásolta, hogy az önkormányzat tehervállalási képessége nem változott kedvező irányba, a pályázati lehetőségek egyre inkább beszűkülnek ezen a területen, a magántőke beáramlása egyáltalán nem jelentkezett e feladatok ellátásában.

A./ A táblázatban kitűzött célok értékelése

A/1. Alapszolgáltatások

Jelzőrendszer

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás pályázati forrásból 2003. évben került kiépítésre 40 készülékkel és egy diszpécser központtal. A szakmai feladatokat az EESZI alkalmazásában álló gondozónők készenléti ügyeletben látják el.

2004. évben 30 készülékkel sikerült bővíteni a rendszert, így jelenleg 70 berendezés működik Győr városában. Ez tíz jelzőkészülékkel kevesebb, mint a koncepcióban 2004-re tervezett (40 készülékkel történő bővítés). 2005-ben továbblépés nem történt, így jelenleg 60 eszközzel üzemel kevesebb a tervezetthez képest.

A 70 készülék működési kiadásait a jelenlegi megoldással a normatíva fedezi. A pályázati forráson kívül beruházási költség nem merült fel, mivel a bővítést jelentő 30 készülék szerződés keretében biztosított, amely alapján az EESZI bérleti díjat fizet. Az ellátottak a szolgáltatásért térítési díjat nem fizetnek, így a normatíván kívül egyéb bevétel a működtetésre nem biztosított. A készülékek kihelyezése szakmai szempontból meghozta a várt eredményt, az idősek elégedettek a szolgáltatással, ellátásuk mind egészségügyi, mind szociális szempontból biztonságosabbá vált.

A koncepció elképzelése szerint 2006-ig 150 készülék (ebből megvalósult 30) üzembe helyezését terveztük. Ez a nagyságrend egyértelműen indokolt, sőt tapasztalataink szerint ennél nagyobb arányú bővítést is igényelnek a város idősei. A tapasztalatok azt is bizonyították, hogy célszerűbb készülékek vásárlásában gondolkodni, mivel a bérlet hosszú távon pénzügyi szempontból gazdaságtalan. Az új jogi szabályozás tervezetei lehetővé teszik a szolgáltatásért térítési díj megállapítását (a mostani ingyenes szolgáltatással szemben), amely növeli a bővítés lehetőségét.

Összességében a jelzőrendszer fejlesztése beváltotta a hozzá fűzött reményeket, az idős lakosság részéről az igény folyamatos, a normatív támogatás a jelenlegi konstrukció szerint fedezi a működtetési költségeket. Forrásigénye a készülékek beszerzésének, diszpécserközpont bővítésének van.

Jelentős számú készülékbővítés esetén a készenléti ügyelet csak megfelelő számú gondozónő bevonásával működtethető, ezért a rendszer bővítése feltételezi a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozói létszám szintén e koncepcióban tervezett ütemű bővítését, vagy főállású munkatársak alkalmazását kifejezetten a jelzőrendszerhez kapcsolódó szakmai feladatok ellátására.

Házi segítségnyújtás

A koncepció a házi segítségnyújtásban 2008-ig 60 fő létszám-bővítést irányzott elő, évente 12-12 fő bontásban. Ebből az elképzelésből sem 2004-ben, sem 2005-ben nem realizálódott létszám-bővítés, holott a feladatok ezt indokolták tennék. Fokozatosan nagyobb igény jelentkezik a házi segítségnyújtásra, de a létszámkorlátok miatt 1-2 óránál hosszabb gondozás csak nagyon kevés esetben biztosítható. Továbbra is indokoltnak tartanánk az évi 12 fővel történő létszám-emelést, különösen abban az esetben, ha a jogszabályi változások szigorítják a bentlakásos otthoni elhelyezést és erősítik az otthoni gondoskodás széleskörűvé – időben és tartalmában egyaránt - tételét.

Családsegítés

A Családsegítő Szolgálat 2004. évi létszámfejlesztése megvalósult a HÍD Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda átvételével, így a szakmai létszám 3 fővel emelkedett. A 2005. évre tervezett létszámfejlesztés elmaradt. A szolgálat bővítését továbbra is fontos feladatnak tartjuk, hiszen a gazdasági és társadalmi változásokból eredő lakossági igények változása új helyzet elé állítja a szolgálatot, megoldást kell találni az egyének és családok életében jelentkező problémák kezelésére, megelőzésére, melynek egyik megoldása a speciális szolgáltatások fejlesztése.

Támogató szolgálat

A koncepció 2004. évre ütemezte a támogató szolgálat elindítását. Ezen a területen előzetes egyeztetés folyt a Máltai Szeretetszolgálattal. Az elképzelés koncepcióba történő beépítése az elkövetkezendő évekre a jogszabályok tükrében, valamint az igényfelmérés alapján egyaránt indokolt.

A/2. Szakosított ellátások

Nappali ellátások

A koncepció 2006. évre tervezi a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátásának megoldását. Az elképzelés koncepcióba történő beépítése az elkövetkezendő évekre a jogszabályok tükrében, valamint az igényfelmérések alapján egyaránt indokolt.

Átmeneti elhelyezés

Az **idősek gondozóháza** jelenleg 20 fővel működik. Kihasználtsága folyamatosan 100%, az igény pedig óriási. A koncepció 2005-re 30 fős bővítéssel számolt, amely nem valósult meg. A jelenlegi adatok szerint a bővítés indokolt, a nagyobb számú férőhely kialakítása is bőven kihasználható lenne.

A **fogyatékosok gondozóháza** 10 férőhellyel szintén szerepel a koncepcióban 2005. évi kialakítással. Egyelőre ez a program nem valósult meg. A fogyatékos centrum céljaira szolgáló épület a Török István utcában rendelkezésre áll, de teljes átalakításra és felújításra szorul.

A fogyatékos centrum kialakítására, amelyben helyet kapna a nappali és az átmeneti ellátás is pályázat benyújtására került sor. A pályázat eredményeként Minisztériumi támogatás formájában 11 millió Ft áll rendelkezésre, amelyből az átalakításra vonatkozó építési engedélyezési és kiviteli tervek már elkészültek. A centrum kialakítása szakmailag indokolt, a minisztériumi pályázati forrás miatt az átalakítást 2005-ben kellene megkezdeni. További forrás biztosítására a HEFOP 4.2 keretében pályázat benyújtására került sor, azonban a pályázat nem nyert, ezért a hiányzó felújítási összeget Győr város Önkormányzatának kellene

biztosítania.

A nappali ellátás jelenleg egy családi házban biztosított.

Tartós bentlakás

A koncepció 150 férőhelyes idősok otthona bővítéssel számol, amely az idős ellátási rendszeren belül a legnagyobb költségigényű bővítést jelenti. 2004. évben lezajlott egy tervpályázat, amelynek eredményeként kiválasztásra került a leendő tervező személye. Az óriási költségigény miatt a 2005-re tervezett bővítés nem valósult meg, annak ellenére, hogy az elhelyezés iránti igény folyamatosan nő. A várakozói létszám 200-250 fő között mozog, folyamatosan emelkedik. Egyre nagyobb számban kerülnek beutalásra olyan idős emberek, akiknek biztonságos ellátása otthonukban nem oldható meg. Ezzel szemben a bentlakásos otthoni ellátásra 1,5-2 évet kell várakozniuk. A férőhelybővítés indokolt. Pályázati forrás ebben a témakörben az elmúlt időszakban nem állt rendelkezésre, sem a Minisztériumi, sem az Unió pályázatok nem támogatták ezt a típusú bővítést.

Lényeges megemlíteni azt is, hogy a rossz szociális körülmények miatti biztonság hiányában, illetve egy minimális mértékű önellátásra képessé tevő egészségi állapotszint alatt a házi segítségnyújtás és a hozzátartozói gondoskodás nem elégséges.

B./ Fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése a felülvizsgálat alapján

A felülvizsgálat alapján a fejlesztési terv három dimenzió - a szükségletek, a törvényi előírások valamint az önkormányzat tehervállalási képessége - alapján került összeállításra, a következő rendezési elvek figyelembevételével:

- A kötelező feladatok megvalósítása elsődleges.
- Az alapellátási feladatok teljes lefedettsége.
- A több ellátási formát is nélkülöző célcsoportok szükségleteinek enyhítése.
- A meglévő önkormányzati és civil intézmények jelenlegi tevékenységeinek és jövőbeni fejlesztési terveinek figyelembevétele.

Öt éves időintervallumra bontottuk le a megvalósulást, az egyszeri beruházás és a működtetés költségeit, melyeket a következő tényezők befolyásolhatnak:

- Az önkormányzati pénzügyi kondíciók változásai.
- A pályázati lehetőségek.
- A magántőke beáramlása.
- A jogszabályi változások.

A fejlesztés lehetséges irányainak jellemzői

A fejlesztési terv dimenzióinak jellemzőinek vizsgálata abból a célból, hogy a későbbiekben a leginkább szükséges szolgáltatások leghatékonyabb formában való megvalósítására kerülhessen sor.

1. A törvényi előírások

Vitathatatlan fontosságú a jogszabályok alapján kötelező, de el nem látott feladatok biztosítása. A feladatok az alábbiak:

- Szociális információs szolgáltatás,
- Közösségi ellátások,
- Támogató szolgálat,
- Utcai szociális munka,
- Pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- Pszichiátriai betegek átmeneti ellátása,

- Szenvedélybetegek nappali ellátása,
- Szenvedélybetegek átmeneti ellátása,
- Fogytékosok átmeneti ellátása,
- Gyermekjóléti központ,
- Otthont nyújtó ellátás.

Bizonyos alapszolgáltatási feladatok megvalósítási határideje 2007. január 1., ezek az alábbiak:

Közösségi ellátás,
Támogató szolgálat,
Utcai szociális munka.

2. A szükségletek

A szükségletfelmérés adatai alapján a lakosság elsősorban a veszélyeztetett gyermekeket és családokat, legkevésbé pedig a szenvedélybetegeket támogatná, leghatékonyabbnak pedig, csaknem minden területen az anyagi támogatási formát tartja az önkormányzati támogatások közül. A felmérésnek az anyagi helyzetre és a problémák mibenlétére adott válaszaiból látható, hogy a pénzügyi gondokra érzékenyek leginkább a megkérdezettek, és ezzel egybevág, hogy ezt a támogatási formát részesítik inkább előnyben. Ugyanakkor a szenvedélybetegek tekintetében a pénzbeli támogatási forma az utolsó helyre szorult. Összességében mindez inkább jelzi a társadalom erkölcsi ítéletét, mint a valós szükségleteket.

Fontos kiemelni azonban, hogy mind a szenvedélybetegek, mind a pszichiátriai betegek, mind pedig a veszélyeztetett családok és gyermekek esetében a lakosság által javasolt támogatási formák közül első helyen állnak a személyi feltételek - tehát segítő szakemberek - melynek fejlesztése az intézményi háttér fejlesztése nélkül elképzelhetetlen. Tehát – a pénzbeli támogatási formák mellett - a személyes segítségre való igény is erős a lakosságban.

Végezetül fontos megjegyezni, hogy éppen a hiányzó ellátási formák célcsoportjaira – pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékkal élők - jellemző, hogy saját érdekeiket felismerni és képviselni kevésbé képesek, így ellátásuk megszervezése nagy körültekintést és felelősséget igénylő feladat.

3. Az önkormányzat tehervállalási képessége

A feladatok megvalósítási tervének elkészítésekor a lehetőségek alapvetően két tengely mentén mérhetők fel:

- önkormányzati vagy civil szervezet útján, illetve
- új intézmény alapításával vagy bővítéssel megvalósítható a feladat

Az önkormányzat eldöntheti, hogy milyen módon oldja meg a feladatát. Jelenleg az a tipikus, hogy az önkormányzat saját költségvetési intézményt alapít, illetve bővít. Néhány éve új elemként jelent meg, hogy ellátási szerződés keretében működtet az önkormányzat feladatot.

Az ellátórendszer szerkezete is jelentős változásokon ment keresztül az elmúlt 15 évben: egyfelől egyre inkább az egyes célcsoportokra specializálódtak az intézmények, másfelől egyre szerteágazóbb, differenciáltabb ellátást nyújtanak az arra rászorulóknak.

Az előnyök és hátrányok könnyebb mérlegelése érdekében az alábbiakban megpróbáljuk felvázolni a fenti megoldási lehetőségek előnyei és hátrányait.

3.1. Önkormányzati vagy civil intézmény

3.1.1. A feladatot önkormányzati intézmény látja el.

Előnyök

- Az önkormányzat nagy tapasztalatokkal rendelkezik az intézményi struktúra létrehozásában, működtetésében.
- Jelentős szakmai tőke halmozódik fel az évek során.
- Az intézmény költségvetésének megállapításával tudja a stabilitást biztosítani.
- A rendszeres pénzügyi ellenőrzés lehetősége.
- A közalkalmazotti státusz garancia a dolgozóknak.
- A szociális és gyermekvédelmi ágazaton belül több információt kap az intézmény az ágazat más intézményeitől.

Hátrányok

- Az önkormányzati intézmény fennmaradása érdekében kevésbé törekszik új, hatékonyabb megoldásokra.
- A rendszerbe kevesebb külső forrás hozható be. A pályázatokon gyakran kizáró ok az önkormányzati jelleg.
- Az intézmény veszít a kezdeti flexibilitásából.
- A központi támogatásokon túl jelentős önkormányzati forrás szükséges a működéséhez

3.1.2. Feladat ellátása ellátási szerződéssel

Előnyök

- Nem kell intézményt alapítani.
  - Nem az önkormányzatot terhelik a beruházás költségei.
  - Csökken a város közalkalmazotti létszáma.
  - Többletpénzek kerülhetnek az ágazatba, új pályázati lehetőségek nyílhatnak meg.
  - A szerződő fél kapcsolati tőkéje segíti a szociális intézményrendszer hatékonyabb működését.
  - A felszabaduló szellemi és anyagi erők átcsoportosítása más, szükséges területekre, ellátási formákra.
- Az intézmény rugalmas és nyitott az új megoldásokra: egyrészt lehetőségei által, másrészt a fennmaradás biztosítása végett.

Hátrányok

- Általában a fenntartás nem kerül kevesebbe, mert a szerződő fél sem tudja biztosítani az ellátást önkormányzati támogatás nélkül.
- Meg kell küzdeni az önkormányzati szociális szakemberek bizalmatlanságával.
- A szerződést az ellátást szolgáltató felmondhatja.
- Kicsi az önkormányzat ellenőrzési lehetősége.

3.2. Létrehozás vagy bővítés

3.2.1. Új intézmény létrehozása

Előnyök

- A tárgyi feltételek az aktuális szükségletekhez és a jelenlegi szakmai normákhoz igazodnak.
- Az intézmény korszerű és hatékony megoldásokra törekszik, hogy bizonyítsa rátermettségét.
- Az intézményt nem kötik a korábbi intézményi eljárási szokások, így rugalmasabb, szabadabban igazodik a célcsoport igényeihez.
- Kevesebb PR- tevékenységet igényel, mivel újdonsága önmagában is figyelemfelkeltő

Hátrányok

- Jelentős beruházást kíván.
- A személyi feltételek gyengébbek: arányaiban több tapasztalatlan pályakezdőt alkalmaz az intézmény.
- Korábbi tapasztalatok hiányában az intézmény kevésbé hatékony, időről-időre újra kell gondolni a szervezeti és működési feltételeket.
- A meglévő rendszerbe való beilleszkedése hosszabb időt vesz igénybe.

3.2.2. Meglévő intézmény bővítése**Előnyök**

- Kisebberuházást kíván.
- A meglévő intézmény tapasztalatai könnyebben beépíthetők és kamatoztathatók.
  - A célcsoport számára az új ellátás – mint egy már ismert intézmény új szolgáltatása könnyebben megismerhető és megérthető.

Hátrányok

- Az új feladat ellátásához részben a már meglévő intézmény forrásait használják, így mindegyik ellátás hiányt szenvedhet.
  - A különböző feladatok összemósódhat, a célcsoport számára az intézményi struktúra átláthatatlanná válik.

C./ Következtetések

Összességében megállapítható, hogy számos jogszabály által előírt ellátási forma hiányzik, szükségességüket részben a lakossági igények, részben a jelenlegi ellátórendszer telítettsége jelzi. Egyes hiányzó ellátások feladatait kisebb-nagyobb részben a meglévő intézmények végzik.

Az új ellátások bevezetésekor mérlegelendő, hogy az ellátás új intézmény létrehozásával, vagy egy már meglévő intézmény bővítésével, illetve önkormányzati vagy civil fenntartással megvalósítandó.

A megfelelő döntés meghozatalához a jelenlegi ellátórendszer állapotának beható ismerete szükséges.

Feladat: az Egészségügyi és Szociálpolitikai Iroda intézmény felügyeleti csoportja valamint a Családsegítő Szolgálat folyamatosan monitorozza a változásokat, a lakossági szükségleteket, az ellátórendszer állapotát, és ennek ismeretében dolgozzon ki új javaslatokat, hogy a Szociális Bizottság a képviselő testület elé tárhassa a javasolt tennivalókat.

Fejlesztések várható időbeli alakulása

Megnevezés	Férőhely	Létszám fő	Megvalósítás éve	Egyszeri beruházás költsége eFt	Éves működtetési költség eFt	Forrás megnevezése		Ellátás módja
						Beruházás	Működtetés	
1. Alapszolgáltatások								
Szociális információs szolgáltatás		1	2006		4 000		önk.-i költségvetés	Saját intézmény bővítése
Összesen		1						
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	50		2006	6 000	5 000	önk.-i költségvetés	önk.-i + központi költségvetés	Saját intézmény bővítése
	50		2007	6 000	6 000			Saját intézmény bővítése
	50		2008	6 000	7 000			Saját intézmény bővítése
Összesen	150			18 000				
Házi segítségnyújtás		15	2006	1 500	30 000	önk.-i költségvetés	önk.-i + központi költségvetés	Saját intézmény bővítése
		15	2007	1 500	34 000			Saját intézmény bővítése
		15	2008	1 500	37 000			Saját intézmény bővítése
		15	2009	1 500	41 000			Saját intézmény bővítése
		15	2010	1 500	45 000			Saját intézmény bővítése
Összesen		75		7 500				
Családsegítés		2	2006	500	6 500	önk.-i költségvetés	önk.-i + központi költségvetés	Saját intézmény bővítése
		2	2007	500	7 100			Saját intézmény bővítése
		2	2008	500	7 800			Saját intézmény bővítése
		2	2009	500	8 500			Saját intézmény bővítése
		2	2010	500	9 300			Saját intézmény bővítése
Összesen		10		2 500				
Támogató szolgálat	30		2006		12 000	szolgáltatást vállal. bizt.	központi + önk.-i költségvetés	Ellátási szerződés
Összesen	30							

Megnevezés	Férőhely	Létszám fő	Megvalósítás éve	Egyszeri beruházás költsége eFt	Éves működtetési költség eFt	Forrás megnevezése		Ellátás módja
						Beruházás	Működtetés	
Közösségi ellátások								
Pszichiátriai betegek		3	2007		7 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi költségvetés	Ellátási szerződés
Szenvedélybetegek		3	2007		7 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi költségvetés	Ellátási szerződés
Összesen		6						
Utcai szociális munka		4	2006		13 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi költségvetés	Ellátási szerződés
Összesen		4						
Nappali ellátások								
Pszichiátriai betegek	25		2007		22 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi + önk.-i költségvetés	Ellátási szerződés
Összesen	25							
Szenvedélybetegek	25		2007		22 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi + önk.-i költségvetés	Ellátási szerződés
Összesen	25							
2. Szakosított ellátások								
Átmeneti elhelyezés								
Idősek	50		2007	150 000	100 000	pályázat+önk.-i költségv.	önk.-i+központi költségvetés	Saját intézmény bővítése
Összesen	50			150 000				
Fogyatékos személyek	10		2006	110 000	15 000	pályázat+önk.-i költségv.	önk.-i+központi költségvetés	Saját intézmény bővítése
Összesen	10			110 000				
Pszichiátriai betegek	10		2007		34 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi + önk.-i költségvetés	Ellátási szerződés
Összesen	10							

Szenvedélybetegek	10		2007		34 000	szolgáltatást váll. bizt.	központi + önk.-i kölségvetés	Ellátási szerződés
Összesen	10							

Megnevezés	Férőhely	Létszám fő	Megvalósítás éve	Egyszeri beruházás kölsége eFt	Éves működtetési kölség eFt	Forrás megnevezése		Ellátás módja
						Beruházás	Működtetés	
Tartós bentlakás								
Idősek otthona	100		2008	1 300 000	250 000	címzett tám.+önk.-i kölségv.	önk.-i+központi kölségvetés	Saját intézmény bővítés
Demens részleg kialakítása	40		2007	6 000	25 000	önk.-i kölségvetés	önk.-i kölségvetés	Saját intézmény bővítés
Összesen	140			1 306 000				
3. Gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátás								
Gyermekjóléti Központ			2006	1 500	11 000	önk.-i kölségvetés	önk.-i+központi kölségvetés	Saját intézmény bővítése
Összesen				1 500				
Gyermekotthoni ellátás	193		2006		306 000		önk.-i+központi kölségvetés	Ellátási szerződés
Összesen	193							
Beruházás kölsége összesen eFt								1 595 500
Fejlesztések várható éves működtetési kölsége eFt								1 106 200

IX. Jövőkép

A szolgáltatások korszerűsítésének irányai:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások korszerűsítésében alapvető prioritása van az egyes ellátások közötti koordinációnak és a feladatok összehangolásának. Fontos cél, hogy a szociális védelem rendszere hatékony, az állampolgárok érdekeit és valós szükségleteit kielégítő módon fejlődjön tovább.

E cél elérése érdekében továbbra is kiemelten kezeljük:

- A lakossággal való rendszeres kommunikációt a médiák bevonásával, egyéb jól bevált kutatási módszerek alkalmazásával annak érdekében, hogy az egyes lakossági célcsoportok speciális helyzetére folyamatosan tudjon az ellátórendszer reagálni.
- A lakosság tájékoztatását. A tradicionális tájékoztatási eszközök igénybevétele mellett a város honlapján is megteremtjük az interaktív lakossági kommunikáció feltételeit. A fentiek mellett a lakosság informálódását segítő tájékoztatók, módszertani kiadványok megjelentetését tervezzük.
- A rendelkezésre álló költségvetési források kiegészítéséhez az Európai Unió pályázatokon való részvételt. A pályázati kiírások folyamatos figyelése és a megvalósítandó programok ágazati szintű összehangolása. Pályázati önrész biztosításának megteremtése az önrész fedezetéhez.
- A szociális terület hatékony menedzselése a Szociálpolitikai Kerekasztal működtetésével, az önkormányzati képviselők intenzívebb bevonásával, a profitorientált és a non-profit szervezetekkel való folyamatos párbeszéddel.

Győr Megyei Jogú Város Stratégiai Programjában a város fejlődését meghatározó prioritások között kiemelt szerepet tulajdonít a szolgáltatások fejlesztésének, köztük a jóléti rendszer és az egészségügyi projektek támogatásának. A szociális területen meglévő humán erőforrás fejlesztés, a képző intézményekkel való szoros együttműködés, továbbá a gyakorlatban bevált, a szakmában hasznosítható módszerek közreadása, nélkülözhetetlen elemei annak a fejlődési útnak, amely a koncepció felülvizsgálatában és aktualizálásában megjelenik.

X. A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata szerkesztő bizottságának tagjai

Bartalné Dr. Tóth Györgyi	Horváthné Ujj Tünde	Peisser-Puli Edit
Bognár Gyöngyi	Kaszáné Tóth Katalin	Ráczné Németh Teodóra
Benesné Kazó Judit	Knauz Lászlóné	Reiderné Molnár Ágnes
Bödő Lászlóné	Kóbor Krisztina	Sütő Csaba
Burkali Bernadett	Komjátiné Antal Erzsébet	Szabóné Vörös Ágnes
Csókáné Vámos Tímea	Kovács Zsuzsanna	Száraz Lajosné
Farkasné Dr. Lukácsy Zita	Léránt Xénia	Dr. Vargáné Réti Edit
Fürediné Endi Kinga	Miklósyné Bertalanfy Mária	Vida Amarilla
Franczia Lászlóné	Nemoda Judit	
Gyurkovicsné Doszpot Zsuzsanna	Nemoda Katalin	
Hegyi Józsefné	Panker Mihály	
Horváthné Farkas Katalin	Páternoszter Piroska	

